

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា

VANDA UNIVERSITY

**របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា
ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់**

**សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករក្នុងក្រុមហ៊ុន
ស្មាត អិស៊ីយ៉ាតា ខុអិលធីឌី
IMPORTANT OF ACCOUNTANT IN COMPANY
SMART AXIATA CO., Ltd**

**ជំនាញៈ សវនកម្ម
រៀបរៀងដោយ៖ ម៉ីន មករា
អត្តលេខ៖ MVI17/004
ឆ្នាំសិក្សា៖ ២០១៩-២០២១**

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា

VANDA UNIVERSITY

របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់

សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករក្នុងក្រុមហ៊ុន

ស្មាត អិស្សាតា ខុអិលធីឌី

IMPORTANT OF ACCOUNTANT IN COMPANY

SMART AXIATA CO., Ltd

ជំនាញ្ច្បះ សវនកម្ម

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ៖ បណ្ឌិត កង ឱម

លោកគ្រូណែនាំ៖ បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ែម សុខហៀក

ឆ្នាំសិក្សា៖ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១

**គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា
ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ជំនាន់ទី១៧
ប្រធានបទ៖ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុន ស្ថាត អាស្យាតា ខូអិលធីឌី**

លោកគ្រូណែនាំ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ែម សុខហៀក

បណ្ឌិត កង ឌឹម

សាកលវិទ្យាធិការរងអចិន្ត្រៃយ៍

នាយកមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

បណ្ឌិត ហ៊ឺ គុជគន្ធលីនណា

បណ្ឌិត សេង សំអឿន

សាកលវិទ្យាធិការ

បណ្ឌិត ហេង វ៉ាន់ដា

ឧទ្ទិសស្នាដៃ

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ ប៊ុន មករា ជាបេក្ខជនសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាញ សវនកម្ម ជំនាន់ទី១៧ នៃ សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា។

សូមឧទ្ទិសស្នាដៃ នៃការស្រាវជ្រាវនេះថ្វាយចំពោះព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធវិញ្ញាណក្ខន្ធមេដឹកនាំខ្មែរគ្រប់សម័យកាល ដែលព្រះអង្គបានធ្វើព្រះរាជបូជនីយកិច្ច ដើម្បីបុព្វហេតុជាតិនិងមាតុភូមិ។

សូមឧទ្ទិសស្នាដៃនៃការស្រាវជ្រាវនេះ ជូនចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធមេដឹកនាំខ្មែរគ្រប់សម័យកាល ដែលបានធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីបុព្វហេតុជាតិ ប្រជាជន និងទឹកដី។

សូមឧទ្ទិសស្នាដៃនៃការស្រាវជ្រាវនេះ ជូនចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធយុទ្ធជន យុទ្ធនារី កុលបុត្រ កុលធីតា និងជនរួមជាតិខ្មែរគ្រប់រូប ពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ និងជនស្នេហាជាតិទាំងអស់ ដែលបានធ្វើពលិកម្ម នៅគ្រប់ សម័យកាល ដើម្បីបុព្វហេតុជាតិ មាតុភូមិ និងប្រជាពលរដ្ឋរបស់យើងទាំងអស់គ្នា។

សូមឧទ្ទិសស្នាដៃនៃការស្រាវជ្រាវនេះ ជូនចំពោះពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ និងជនស្នេហាជាតិទាំងអស់ ដែលបាន លះបង់ ធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីបុព្វហេតុជាតិមាតុភូមិ។

សូមឱ្យមាតុភូមិកម្ពុជា ស្ថិតនៅគង់វង្ស មានភាពរុងរឿងសម្បូរសប្បាយ មានភាពថ្លៃថ្នូរ និងថ្កុំថ្កើង តរៀងទៅ។

លេខកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ជំនាញសវនកម្ម នៅសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា អស់រយៈពេល២ឆ្នាំរួចមក ខ្ញុំបាទបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាសវនកម្ម គណនេយ្យ ពន្ធជាពិសេសយល់ច្បាស់ថាជំនាញសវនកម្ម គឺជាជំនាញមួយដ៏មានសារៈសំខាន់ សម្រាប់តម្រូវការស្ថាប័នទាំងអស់ មិនថាស្ថាប័នរដ្ឋ ស្ថាប័នឯកជន ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលឡើយ។ ក្នុងនោះផងដែរដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិតកាន់តែស៊ីជម្រៅលើជំនាញរបស់ខ្លួន សាកលវិទ្យាល័យក៏បានបញ្ចូលមុខវិជ្ជាជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកម្មវិធីសិក្សាទៅតាមកម្រិត ពីឆ្នាំទីមួយ រហូតដល់ឆ្នាំទីពីរដែលត្រូវបញ្ចប់ការសិក្សា។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ សុទ្ធតែជាយានសម្រាប់ឱ្យនិស្សិតយកទៅប្រើប្រាស់ នៅក្នុងវិស័យការងារបានជាពិសេសនោះ គឺមុខវិជ្ជាគណនេយ្យដែលស្ថាប័នត្រូវឱ្យបុគ្គលិកពាក់ព័ន្ធត្រូវមានចំណេះដឹង ដើម្បីរៀបចំ និងកាន់កាប់បញ្ជីគណនេយ្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ស្របទៅតាមការណែនាំរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីជៀសវាងនូវបញ្ហាផ្សេងៗដែលអាចកើតមានឡើងនិងធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះដល់ដំណើរការអាជីវកម្មទៅថ្ងៃក្រោយ។

ដោយខ្ញុំបាទយល់ថាចំណេះដឹងខាងគណនេយ្យ ជាចំណេះដឹងបន្ថែមមួយទៀតដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់សវនករទាំងអស់ធ្វើការសិក្សាស្វែងយល់ និងស្របពេលដែលខ្ញុំបាទមាននឹងឱកាសបានសរសេរនូវរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផងនោះ ទើបខ្ញុំបាទសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសយកនូវប្រធានបទមួយស្តីពី «សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុន ស្អាត អាស្សាតា ខុអិលធីឌី» យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងជារបាយការណ៍ក្នុងគោលបំណងឱ្យអ្នកអាន និងអ្នកស្រាវជ្រាវក្រោយៗទៀតឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់ពីគណនេយ្យ។

ខ្ញុំបាទសង្ឃឹមថា ការរៀបចំរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះ នឹងបានចូលរួមចំណែកក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗ ព្រមទាំងអ្នកដទៃទៀត ដែលមានបំណងលើការសិក្សាពីជំនាញគណនេយ្យ។

ជាទីបញ្ចប់ខ្ញុំបាទ សូមមេត្តាខន្តីអភ័យទោសពីសំណាក់សាស្ត្រាចារ្យរៀបចំ និងមិត្តអ្នកអាននូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនានៅក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះ ហើយខ្ញុំបាទរីករាយនឹងទទួលយករាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឱ្យការរៀបចំលើកក្រោយៗទៀតមានភាពល្អប្រសើរ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំបាទជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី១៧ ជំនាញសវនកម្ម នៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់៖

លោកឪពុក និងអ្នកម្តាយដែលបានផ្តល់កំណើត ហើយខិតខំបីបាច់ថែរក្សាកូន ព្រមទាំងផ្គត់ផ្គង់ ដល់កូនសព្វបែបយ៉ាង ខិតខំលើកទឹកចិត្តកូនក្នុងការសិក្សា តាំងពីកូនចូលរៀនដំបូងរហូតមកដល់ពេលនេះ និងបានបង្រៀនកូនឱ្យចេះស្នេហាជាតិមាតុភូមិកម្ពុជា។

នាយក គណៈគ្រប់គ្រង បុគ្គលិក សាស្ត្រាចារ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា ដែលជានិព្វកាលតែងតែ ផ្តល់នូវការលើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់ខ្ញុំបាទរហូតធ្វើឱ្យការសិក្សាបានបញ្ចប់ និងទទួលបានជោគជ័យគួរជា ទីមោទនៈ។

ជាពិសេសសាស្ត្រាចារ្យ **បណ្ឌិត កង ឱម** និងលោកគ្រូ **យ៉ែម សុខហៀង** ដែលលោកបានផ្លាស់ប្តូរ វេលាដ៏មានតម្លៃ ដើម្បីជួយណែនាំដល់ការសរសេររបាយការណ៍របស់ខ្ញុំបាទឱ្យរឹតតែមានភាពល្អប្រសើរ។

ជាទីបញ្ចប់ខ្ញុំបាទ សូមលើកដៃសំពះបួងសួងដល់គុណព្រះរតនត្រ័យ និងវត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងលោក ជួយបីបាច់ថែរក្សាដល់លោកអ្នកមានគុណខាងលើឱ្យជួបតែសេចក្តីសុខគ្រប់ប្រការកុំបីអាក់ខានឡើយ។

សូមគោរពជូនពរដល់គុណបការជនទាំងអស់ សូមជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ ដ៏មហាប្រសើរ គឺ៖ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាច

ខ្ញុំបាទសូមធ្វើការធានាអះអាង និងទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះថា របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះ គឺជាស្នាដៃស្រាវជ្រាវផ្ទាល់របស់ខ្ញុំបាទ ដោយគ្មានពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងសារណា ឬរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេងទៀត។ ហើយចំពោះទិន្នន័យលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលមាន ក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះ គឺថ្មីហើយក៏មិនទាន់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងសារណា ឬ របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់គេឡើយ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០២.....

ហត្ថលេខា

ថ្ងៃ.....ខែ.....ឆ្នាំម្សៅ សប្តស័ក ព.ស. ២៥៦.....

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០២.....

គ្រូលេខា

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បានចាប់ផ្តើមដំណើរការក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រោមឈ្មោះ «Smart Mobile»។ ទោះជាជាប់ចាប់ផ្តើមដំបូងមានភាពសាមញ្ញក៏ដោយបន្តិចម្តងៗ ក្រុមហ៊ុនកាន់តែមានភាពលេចធ្លោតាមរយៈគោលការណ៍អាជីវកម្មថ្មីៗ និងទំនើប ដែលរួមមានតម្លៃសមរម្យ សេវាកម្មគួរឱ្យទាក់ទាញ និងយុទ្ធសាស្ត្រផ្តោតលើអតិថិជន។ ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata Co., Ltd. ជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តឈានមុខគេក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងបម្រើអតិថិជនចំនួន ៨ លាននាក់ ស្ថិតក្រោមស្លាកសញ្ញា “Smart”។ Smart Axiata គឺជាក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនមេ មានឈ្មោះថា “Axiata Group Berhad” ដែលជាក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍ធំជាងគេបង្អស់មួយក្នុងទ្វីបអាស៊ី។

ក្រោយពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ មានគោលបំណងក្នុងការស្វែងយល់ពី គោលនយោបាយ រចនាសម្ព័ន្ធ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata (ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងទស្សនៈវិស័យ) រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata និងតួនាទីរបស់គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុនក៏ដូចជាសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ។ អ្វីដែលចាំបាច់នោះគឺតួនាទី និងសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវមួយក្នុងការកត់ត្រាចំណូល និង ចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនក៏ដូចជាការរៀបចំផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងកត់ត្រាផងដែរ។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែមានគណនេយ្យករដើម្បីធានាថាបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានភាពត្រឹមត្រូវ ស្របតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិផ្សេងរបស់គណនេយ្យ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ ដែលអាចជួយសម្រួលក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឱ្យមានរបៀបរៀបរយ និងមានលំនឹង។ តាមវិធីសាស្ត្រខាងលើក្រុមហ៊ុនក៏ទទួលបានធ្វើការវិភាគម្តងមួយចំណុចៗយ៉ាងលម្អិតដែលនាំឱ្យក្រុមហ៊ុនទទួលបាននូវគោលដៅហរយ៉ាងរឹងមាំ និងយូរអង្វែងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយក៏គណនេយ្យករ នៅតែមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនតូចដែលកើតឡើងទៅលើឯកសារមួយចំនួន និងកង្វះខាតផ្នែកបច្ចេកវិទ្យានៅពេលបំពេញតួនាទីហើយពេលសេវាកម្មមានការយឺតយ៉ាងក៏ដោយ ក៏គណនេយ្យនៅតែអាចផ្តល់ឱ្យក្រុមហ៊ុននូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលមានភាពត្រឹមត្រូវស្របតាមស្តង់ដារ និងគួរជាទីទុកចិត្តដល់ក្រុមហ៊ុន ដែលធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុននៅតែទទួលបានការគាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជន ប៉ុន្តែយើងសង្ឃឹមថាក្រុមហ៊ុននឹងឆាប់រីកចំណេះស្រាយ ដើម្បីកែកំហុសឆ្គងនេះឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីឱ្យក្រុមហ៊ុនមិនមានបញ្ហានាពេលខាងមុខបន្តទៀត។ ជាពិសេសក្រុមហ៊ុនគួរតែបង្កើតនៅវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់គណនេយ្យករទាក់ទងនឹងភាសាបរទេសបន្ថែមទៀត ដើម្បីឱ្យគណនេយ្យករងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារបានកាន់តែមានប្រសិទ្ធផលខ្ពស់ផងដែរ។

Research Summary

Smart Axiata started its operations in the Cambodian telecommunications industry in February 2009 under the name “Smart Mobile”. Despite its humble beginnings, the company has gradually become prominent through innovative and modern business principles, including affordable prices, attractive services, and a customer-centric strategy. Smart Axiata Co., Ltd. is the leading mobile telecommunications operator in the Kingdom of Cambodia. The company currently serves 8 million customers under the “Smart” brand. Smart Axiata is a subsidiary of its parent company, “Axiata Group Berhad”, one of the largest telecommunications service providers in Asia.

After studying this research, the aim is to find out the policies, structure, general situation of Smart Axiata Service Company (company history, vision, mission and vision), the structure of Smart Axiata Service Company and the role of accountants in the company as well as the importance of accountants. What is needed is the role and importance of accountants who are responsible for recording the company’s income and expenses as well as preparing financial plans and records. Companies must have accountants to ensure that financial statements are accurate and in accordance with accounting laws and regulations. At the same time, the importance of accountants who can help facilitate the preparation of financial statements in an orderly and balanced manner. According to the above method, the company also receives detailed analysis of each point, which has led the company to achieve a strong and long-term position to this day.

However, accountants still have a few shortcomings that occur in some documents and technological deficiencies in the performance of their duties and when the service is slow, accounting can still provide the company with accurate financial statements in accordance with standards and is trustworthy to the company, making the company still receive support from customers. However, we hope that the company will quickly find a solution to correct this mistake quickly so that the company will not have problems in the future. In particular, the company should establish training courses for accountants in foreign languages to make it easier for accountants to perform their work more effectively.

មាតិកា

ទំព័រ

ឧទ្ទិសស្នាដៃ	i
អារម្ភកថា	ii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	iii
អំណះអំណាង	iv
សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ	v
Research Summary	vi

ជំពូកទី១: សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១-២
១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	២-៣
១.៤.១ ទំហំដែនកំណត់	៣
១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៥.១ ការប្រមូលទិន្នន័យដំបូង	៣
១.៥.២ ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់	៣
១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	៣-៤
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ	៤

ជំពូកទី២: លើកក្រើស្តី

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃរបស់គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុន	៥
២.១.១ និយមន័យក្រុមហ៊ុន	៥
២.១.២ ប្រភេទក្រុមហ៊ុន	៥
២.២ តួនាទីរបស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៥
២.២.១ និយមន័យនៃគណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៥-៦
២.២.២ ប្រវត្តិរបស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៦
២.២.៣ មុខងារ និងតួនាទីគណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៧-៨
២.៣ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៨
២.៣.១ និយមន័យនៃសារៈសំខាន់	៨-៩
២.៣.២ លក្ខណៈសម្បត្តិរបស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន	៩-១០

ជំពូកទី៣ : លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata	១១
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata.....	១១-១២
៣.១.២ បេសកកម្ម ទស្សនៈ និងគុណតម្លៃរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម Smart Axiata«....	១២
ក.បេសកកម្ម.....	១២
ខ.ទស្សនៈវិស័យ	១៣
គ. គុណតម្លៃក្នុងក្រុមហ៊ុន	១៣-១៤
ឃ. ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata	១៤-១៦
ង. របាយការណ៍និរន្តរភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata.....	១៦-១៧
៣.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម Smart Axiata Co., Ltd	១៨-១៩
៣.២ តួនាទីគណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart.....	១៩
៣.២.១ ភារកិច្ចគណនេយ្យករ	១៩-២០
៣.២.២ ការកត់ត្រាចំណូលចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន	២០-២១
៣.២.៣ ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ.....	២១
៣.២.៤ ការរៀបចំរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាតរបស់ក្រុមហ៊ុន	២២
៣.២.៥ ការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន	២២
៣.៣ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ ក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart	២២-២៤

ជំពូកទី៤ : ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង.....	២៥-២៦
៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ	២៦

ជំពូកទី៥ : សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	២៧
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	២៨

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី១
សេចក្តីផ្តើម

ជំពូកទី១ **សេចក្តីផ្តើម**

១.១ លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

សព្វថ្ងៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាយើងបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការអភិវឌ្ឍជាតិ ដូចជាការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ក៏ដូចជាផ្លូវថ្នល់ ស្ថានសាលារៀនមន្ទីរពេទ្យ និងអគារតូចធំពាសពេញប្រទេស។ មិនតែប៉ុណ្ណោះប្រទេសកម្ពុជា កំពុងនឹងរីកលូតលាស់ជាច្រើនវិស័យ ហើយនិងកំពុងឈានទៅរកភាពរីកចម្រើនជាបន្តបន្ទាប់ ដោយរាជរដ្ឋា ភិបាលយើងបាន ខិតខំប្រឹងប្រែង ធ្វើកំណែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនទាំង វិស័យធនាគារ និងវិស័យសុខាភិបាល។ ការរីកចម្រើនរបស់ប្រទេសកម្ពុជាមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័សបែបនេះក៏ដោយសារតែ មានការចូលរួមពីវិស័យផ្សេងៗដូចជា វិស័យឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម វិស័យទេសចរណ៍ វិស័យសំណង់ស៊ីវិល និងពិសេសទៅទៀតនោះគឺមានសាវាទូរគមនាគមន៍ចល័តដែលជាតម្រូវការចាំបាច់របស់ប្រជាជនផងដែរ។

ដោយឡែកនៅប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ យើងសង្កេតឃើញថាប្រទេសកម្ពុជាមានការរីកចម្រើនខ្លាំង ពិសេសផ្នែកទូរគមនាគមន៍ចល័តដែលជាផ្នែកមួយនៃការពន្លឿនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ហើយក៏បានចូលរួមចំណែក ក្នុងការជម្រុញឱ្យជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមានលក្ខណៈល្អប្រសើរផងដែរ។ ជាក់ស្តែងក៏ដូចជា ក្រុមហ៊ុនសេវា កម្ម Smart Axiata ដែលជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តឈានមុខគេក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងបម្រើអតិថិជនចំនួន ៨លាននាក់ស្ថិតក្រោមស្លាកសញ្ញា «Smart»។ បន្ថែមពី នេះទៅទៀតក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart បានខិតខំពង្រីកសាខារបស់ខ្លួនពាសពេញផ្ទៃប្រទេស មិនថាតាម បណ្តាខេត្ត ឬទីប្រជុំជន។ លើសពីនេះទៅទៀតខាងក្រុមហ៊ុន Smart ក៏បានខិតខំបង្កើតនូវ សេវាបច្ចេកវិទ្យា ទំនើបទាន់សម័យជំនាន់ទី៤ “ 4G LTE ” ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ បច្ចេកវិទ្យា 4G LTE Advanced (ត្រូវបានគេ ស្គាល់ថា 4G+) ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ បច្ចេកវិទ្យា 4G LTE Advanced Pro (ត្រូវបានគេស្គាល់ថា 4.5G) ជាមួយ HD Voice (VoLTE) ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ដែលអាចបំពេញនូវសេចក្តីត្រូវការរបស់អតិថិជនរបស់ខ្លួន។ មិនតែ ប៉ុណ្ណោះ ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata បានរៀបចំការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនបានយ៉ាងល្អផងដែរ មិនថាផ្នែក ទីផ្សារ រដ្ឋបាល ហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនធានមនុស្សនោះឡើយដែលជាហេតុនាំមានការ គាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជន កាន់តែរីកចម្រើនឡើង និងជាកត្តាមួយក្នុងការចូលរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ទូរគមនាគមន៍។

បើក្រឡេកទៅមើលវិធានការនៃការគ្រប់គ្រង គ្រប់ផ្នែកទាំងអស់សុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់ដែលតម្រូវ ឱ្យមានការដាក់បទបញ្ញត្តិ ការត្រួតពិនិត្យ ការអនុវត្តតាមផ្នែកនីមួយៗឱ្យបានកាន់តែច្បាស់លាស់និងមាន ប្រសិទ្ធភាព។ ទន្ទឹមនឹងនេះយើងសង្កេតឃើញថាគ្រប់ស្ថាប័នក្រុមហ៊ុនទាំងរដ្ឋ និងឯកជនគឺចាំបាច់ត្រូវតែ មាន ឬប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធគណនេយ្យដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការកត់ត្រា រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ បិទបញ្ជី និង កត់ត្រាចំណូលចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនឱ្យបានច្បាស់លាស់នេះសុទ្ធតែជាតួនាទីរបស់គណនេយ្យករ។ ជា ពិសេសនោះ គឺគណនេយ្យករជាសរសៃឈាមរបស់ក្រុមហ៊ុន ប្រសិនបើសរសៃឈាមមួយណាដាច់ ឬខូចខាតនោះ នឹងអាចបណ្តាលឱ្យមានការរាំងស្ទះនូវដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុន និងមានបញ្ហាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ ។

ដូច្នេះហើយបានជាក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata បានជ្រើសរើសគណនេយ្យករណាដែលមាន ជំនាញខ្ពស់ក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុន។

ហេតុដូច្នេះ ទើបក្រុមយើងខ្ញុំធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើ ប្រធានបទ “សារៈសំខាន់របស់ គណនេយ្យក្រុងក្រុមហ៊ុនSmart” យកមកធ្វើ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីឱ្យមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទីរបស់គណនេយ្យក្រុង។

១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព និងសម្រេចបានតាមគោលដៅគ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់បានយកចិត្ត ទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងទៅលើការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិករបស់ខ្លួនដោយបែកចែកការងារឱ្យត្រូវនឹងមុខងារ និងជំនាញ របស់ពួកគេ ដើម្បីឱ្យពួកគេងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តការងារដោយមានប្រសិទ្ធភាពស្របតាមគោលការណ៍របស់ ក្រុមហ៊ុន និងបំពេញតម្រូវការរបស់អតិថិជន។ ក្នុងនេះដែរក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smartដែលជាក្រុមហ៊ុន ទូរគមនាគមន៍ចល័តបានផ្ដោតសំខាន់ទៅលើគណនេយ្យក្រុង ដែលជាផ្នែកមួយដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការ ជម្រុញឱ្យក្រុមហ៊ុនមានភាពរីកចម្រើន។ ដូចនេះបានជាក្រុមយើងខ្ញុំមានសំណួរពីដើម្បីចោទសួរទៅប្រធាន បទខាងលើ៖

- ១.តើគណនេយ្យក្រុងមានតួនាទីអ្វីខ្លះក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart?
- ២.តើគណនេយ្យក្រុងរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart មានសារៈសំខាន់អ្វីខ្លះ ?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះគឺស្ថិតក្នុងគោលបំណងរួមចំណែក ដើម្បីឱ្យមានភាពប្រសើរឡើងក្នុងការ យល់ដឹងអំពីតួនាទីរបស់គណនេយ្យក្រុងឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ។ យើងបានដឹងរួចមកហើយថាគ្រប់ស្ថាប័ន ទាំងអស់ និងឯកជនគឺចាំបាច់ត្រូវតែមានគណនេយ្យក្រុងជំនួយជាច្រើនរូបដើម្បីធ្វើការ គ្រប់គ្រងចំណូល ចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនដើម្បីឱ្យមានភាពជាក់លាក់ ច្បាស់លាស់ និងសុក្រិត។ ជាពិសេសសិក្សាពីភាពសារៈសំខាន់ និងផលប្រយោជន៍របស់គណនេយ្យក្រុងឱ្យកាន់តែមានភាពកម្រិតថែមទៀតផង។ គោលបំណងចម្បងគឺសិក្សា អំពីដំណើរការនិងស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុនដែលផ្ដោតសំខាន់ទៅលើតួនាទីគណនេយ្យក្រុងដែលរួមមាន៖

- ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុនSmart Axiata ផ្ទាល់
- សេវាកម្មផ្សេងៗដែលក្រុមហ៊ុនមានបម្រើដល់អតិថិជន
- រចនាសម្ព័ន្ធបាត់តាំងរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart
- សិក្សាពីការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart
- ស្វែងយល់ពីរបៀបនៃការកត់ត្រាចំណូល ចំណាយក៏ដូចជាការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន
- តួនាទីរបស់គណនេយ្យក្រុងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart
- សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្រុងក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart

១.៤ ទំហំដែលកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំដែលកំណត់

ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺស្រាវជ្រាវក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដែលយើងត្រូវការព័ត៌មានច្រើនជាពិសេសព័ត៌មាន ដែលតម្រូវឱ្យមានការចុះសាកសួរដល់ក្រុមហ៊ុនដោយផ្ទាល់តែម្តង។ ហើយក្រុមរបស់ខ្ញុំបាទក៏បានសិក្សា ស្រាវជ្រាវបន្ថែមចេញពីប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ការចូលទៅមើលនៅក្នុងpageផ្លូវការរបស់Smart Axiata និងការចុះ

ទៅសាខារបស់ក្រុមហ៊ុន Smart ផ្ទាល់នៅសង្កាត់ទទួលទំព្វង ផងដែរ ដើម្បីស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់ជាក់លាក់ ពិតប្រាកដមួយក្នុងការរៀបរៀងចងក្រងជាឯកសារនេះឡើង។

១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ មានន័យទូលំទូលាយដូច្នេះក្រុម របស់យើងខ្ញុំ ធ្វើការកណ្តុយកការស្រាវជ្រាវផ្ដោតទៅលើតែប្រធានបទ “សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ ក្នុងក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata” ក្នុងឆ្នាំ2023ដែលមានសាខានៅ សង្កាត់ទទួលទំព្វងរាជធានីភ្នំពេញ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៥.១ ការប្រមូលទិន្នន័យដំបូង

ទិន្នន័យចម្បងដែលមាននៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានដកស្រង់ចេញពី៖

- ការចុះសាកសួរព័ត៌មានដោយផ្ទាល់
- គេហទំព័រ និងPageរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata
- ឯកសារក្នុងបណ្ណាល័យនៃវិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា

១.៥.២ ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់

ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ ដែលមាននៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈឯកសារដែលទាក់ទង ទៅនឹងប្រធានបទដូចជា សៀវភៅពុម្ព មូលដ្ឋានគ្រឹះគណនេយ្យ សៀវភៅនិងគេហទំព័រផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ផ្នែកគណនេយ្យ និងការផ្តល់មតិកែលម្អរបស់លោកគ្រូអ្នកគ្រូ។

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីសារៈសំខាន់ និងអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើន៖

- **សម្រាប់សង្គម**
  - ធានាថាវិភាគសហគមន៍ពិនិត្យ និងត្រួតពិនិត្យការចំណាយលើសកម្មភាពCSR ឱ្យត្រឹមត្រូវ តម្លា ភាព និងអាចតាមដានបាន។
  - រួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសតាមរយៈការបង្កើនត្រឹមត្រូវ គណនេយ្យករជួយ Smart ចូលរួមបំពេញ ភារកិច្ចជាពលរដ្ឋល្អក្នុងសង្គម។
- **សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata**
  - គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុជួយត្រួតពិនិត្យចំណូល ចំណាយបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនិងបង្ការ ការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ។
  - រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវសម្រាប់អ្នកគ្រប់គ្រងសម្រេចចិត្តលើ យុទ្ធសាស្ត្រនានា។
  - គោរពច្បាប់ពន្ធ និងស្តង់ដារធានាបានថាក្រុមហ៊ុនប្រតិបត្តិការត្រឹមត្រូវ តាមច្បាប់ និងស្តង់ដារអន្តរ ជាតិ (IFRS)។
  - គ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងសុវត្ថិភាពទិន្នន័យ ជួយបង្ការ ហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ និងការលំបាកក្នុងប្រព័ន្ធ គណនេយ្យ។
  - គាំទ្រកិច្ចការទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកវិនិយោគរៀបចំព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យច្បាស់លាស់ ដើម្បីទាក់ ទាញអ្នកវិនិយោគ និងជឿជាក់លើក្រុមហ៊ុន។

• សម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវ

- បង្កើនចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈអ្នកស្រាវជ្រាវអាចយល់ពីអត្ថន័យពិត និងតួនាទីជាក់ស្តែងរបស់គណនេយ្យករនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនជំរុញ។
- យល់ពីអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងក្នុងការសិក្សាអំពីរបៀបគ្រប់គ្រងចំណាយ ការបង់ពន្ធ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។
- ជាធាតុគាំទ្រសិស្សនិស្សិត អាចប្រើសម្រាប់សេចក្តីស្រាវជ្រាវ, បទបង្ហាញ ឬស្នាដៃសិក្សាផ្សេងៗ។
- បង្កើតគំនិតសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវបន្តបញ្ជាក់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនសេវាកម្មឬការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយភាពច្បាស់លាស់ (transparency)។

១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី១៖ សេចក្តីផ្តើម ជំពូកនេះបង្ហាញអំពី លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ ចំណុចបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ។

ជំពូកទី២៖ វេយ្យាករណ៍ ជំពូកនេះបកស្រាយអំពីលក្ខណៈទូទៅរបស់គណនេយ្យករដូចជា និយមន័យប្រវត្តិរបស់គណនេយ្យករ និងទ្រឹស្តីគណនេយ្យករនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ។

ជំពូកទី៣៖ លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ គឺបង្ហាញអំពីស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata (ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងទស្សនៈវិស័យ) រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata និងតួនាទីរបស់គណនេយ្យករក្នុងក្រុមហ៊ុនក៏ដូចជាមុខងារផ្សេងៗទៀតរបស់គណនេយ្យករ។

ជំពូកទី៤៖ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ ជំពូកនេះនិយាយអំពីចំណុចដែលមានន័យត្រឹមត្រូវពេញលេញ និងចំណុចដែលមានន័យខ្វះខាតខ្លះៗដើម្បីយកទៅកែលម្អឱ្យមានភាពត្រឹមត្រូវនឹងមានន័យពេញលេញ និងត្រឹមត្រូវទៅតាមសំណើឡើងវិញ។

ជំពូកទី៥៖ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍ គឺជាការសន្និដ្ឋានសរុបទៅលើស្ថានភាពជាក់ស្តែងទៅលើសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata។ ខ្លឹមសារទាំងមូលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាផ្នែកមួយដែលផ្តល់នូវគោលគំនិតមួយចំនួនដែលមានការខ្វះខាត ដើម្បីជួយបំពេញបន្ថែមឱ្យមានលក្ខណៈល្អប្រសើរឡើងវិញ។

ជំពូកទី២
រំលឹកច្រើន

ជំពូកទី២

សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន

២.១ លក្ខណៈទូទៅរបស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន

២.១.១ និយមន័យក្រុមហ៊ុន

ក្រុមហ៊ុន ជាកិច្ចសន្យារវាងបុគ្គលពីរ ឬច្រើនដែលព្រមព្រៀងគ្នាជាក្រុមនូវទ្រព្យ សម្បត្តិសេវាចំណេះដឹង ឬសកម្មភាពផ្សេងៗ ដើម្បីប្រកបរបរអ្វីមួយក្នុងគោលបំណងរកផលចំណេញ។ ប៉ុន្តែ ក្រុមហ៊ុនក៏អាចកើតចេញពីឆន្ទៈរបស់ឯកបុគ្គលបានដែរគឺក្រុមហ៊ុនឯកបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនឯកត្តនាម^១។

២.១.២ ប្រភេទរបស់ក្រុមហ៊ុន

ក្រុមហ៊ុនឯកកម្មសិទ្ធិរបស់ (Sole Proprietorship) គឺជាសហគ្រាសដែលបង្កើតឡើងដោយរូបវន្តបុគ្គលតែម្នាក់ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ម្ចាស់ សហគ្រាសឯកបុគ្គលជាដើមទុនរបស់សហគ្រាសឯកបុគ្គល។ សម្គាល់ដោយការដាក់ឈ្មោះ សហគ្រាសដោយឈ្មោះរបស់ឯកកម្មសិទ្ធិ ដូចជាសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា ក្រុមហ៊ុនសូឡា និងក្រុមហ៊ុនម៉ុង វិទ្យុ ជាដើម^២។

ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ (Partnership) គឺជាកិច្ចសន្យារវាងបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើន ដែលដាក់រួមគ្នានូវទ្រព្យសម្បត្តិចំណេះដឹង សកម្មភាពរបស់បុគ្គលទាំងនោះ ដើម្បីប្រកបពាណិជ្ជកិច្ចមួយក្នុងគោលដៅរកប្រាក់ចំណេញ។ សម្គាល់ដោយការដាក់ ឈ្មោះសហគ្រាសដោយឈ្មោះរបស់សហកម្មសិទ្ធិករ ដូចជា Warner Bros. (Brothers), Anco Bros., Kak & Co., Sarin & Associates ។

ក្រុមហ៊ុនដើមទុន ឬសាជីវកម្ម (Corporation) គឺជាអង្គភាពមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ ហើយត្រូវបានបំបែកចេញពីគ្នា។ ម្ចាស់សាជីវកម្មហៅថាម្ចាស់ភាគហ៊ុន^៣។

២.២ គុណនិរូបរបស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន

២.២.១ និយមន័យនៃគណនេយ្យក្រុមហ៊ុន

គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន គឺជាដំណើរនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មការវាស់វែង និងការកត់ត្រាការពិពណ៌នា និងការបកស្រាយនូវប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចរបស់អង្គភាព និងអាជីវកម្មមួយនៅក្នុងកំឡុងពេលវេលាមួយដ៏ជាក់លាក់។ ម្យ៉ាងទៀតវាព័ត៌មានគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ ត្រូវពិពណ៌នាអំពីសាច់ប្រាក់^៤។

គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន គឺជាអ្នកកត់ត្រានិងថែរក្សា ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចមួយដែលមានទម្រង់សរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ អង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចមិនមានសំដៅលើសហគ្រាសស្វែងរកប្រាក់ចំណេញប៉ុណ្ណោះទេថែមទាំងសំដៅលើអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញផងដែរ។

តាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជំពូក១មាត្រា២បានចែងថា ពាក្យគណនេយ្យក្នុងច្បាប់នេះគឺជាប្រព័ន្ធមួយដែលប្រើដើម្បីកំណត់កត់ត្រាផ្តុំបញ្ចូលគ្នាវាស់វែងចាត់ថ្នាក់ និង បង្ហាញនូវព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដែរទាក់ទងនឹងសកម្មភាពនៃអង្គភាពមួយ។

¹ <https://www.facebook.com/Ninphusphea9999> ២៩ ០៦ ២០២៤

² វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: មីក្រូសេដ្ឋកិច្ចវិទ្យា បោះពុម្ពលើកទី៣ (២០១២) ទំព័រទី៦៥

³ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: Intermediate Accounting បោះពុម្ពលើកទី១១ (២០២២) ទំព័រទី១៤៩

⁴ ដកស្រង់ចេញពី Page សកលវិទ្យាល័យ វ៉ាន់ដា (Accounting Principle)

គណនេយ្យករ ជាអ្នកដែលកាន់ការងារពាក់ព័ន្ធនឹងគណនេយ្យ ដែលផ្ដោតទៅលើរឿងដែលបានកើតឡើងរួចទៅហើយគិត និងវិភាគដោយប្រុងប្រយ័ត្នមុនរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដូចជា តារាងតុល្យភាពរបាយការណ៍ចំណេញឬខាត និង របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ជាដើម មុននឹងដាក់ទៅឱ្យផ្នែកផ្សេងទៀតក្នុងក្រុមហ៊ុន ឬ អង្គភាពយកទៅប្រើប្រាស់តាមតម្រូវការ។ អាជីពជាគណនេយ្យករមានភាពទូលាយពីលំដាប់អ្នកកត់ត្រាប្រតិបត្តិការតូចមួយក្នុងក្រុមហ៊ុនទៅជា អ្នកជំនាញគណនេយ្យករសាធារណៈ អ្នកជំនាញផ្តល់សេវាកម្មពន្ធដារ និងសវនករជាដើម។

២.២.២ ប្រវត្តិរបស់គណនេយ្យករ

គណនេយ្យ មានអាយុកាលរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយដែលមានអាយុកាលតាំងពី សម័យបុរាណដូចជា មេសូប៉ូតាមៀ អេហ្ស៊ីប និងរ៉ូម។ នៅក្នុងសង្គមសម័យដើមទាំងនេះ គណនេយ្យករបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងធានាភាពត្រឹមត្រូវនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ។

គណនេយ្យករម្នាក់ក្នុងចំណោមគណនេយ្យករដែលគេស្គាល់ដំបូងបំផុត គឺ **Luca Pacioli** ដែលជាគណិតវិទូជនជាតិអ៊ីតាលី និងជាអ្នកជំនាញ **Franciscan** ដែលជារឿយៗត្រូវបានគេហៅថាជា "បិតានៃគណនេយ្យ" ។ នៅឆ្នាំ **1494** Pacioli បានបោះពុម្ពសៀវភៅមួយដែលមានចំណងជើងថា "*Summa De Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalita*" ដែលរួមបញ្ចូលផ្នែកមួយស្តីពីគណនេយ្យទ្វេ។ វិធីសាស្ត្រនៃគណនេយ្យនេះ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការនីមួយៗនៅក្នុងគណនីពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា នៅតែត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយគណនេយ្យករជុំវិញពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ក្នុងអំឡុងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មនៅសតវត្សទី **19** តួនាទីរបស់គណនេយ្យករបានពង្រីកនៅពេលដែលអាជីវកម្មមានការកើនឡើងក្នុងទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញ។ គណនេយ្យករបានក្លាយជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ វិភាគទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្តល់ដំបូន្មានហិរញ្ញវត្ថុដល់ម្ចាស់អាជីវកម្ម។

នៅសតវត្សទី២០ វិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យបានក្លាយជាផ្លូវការជាមួយនឹងការបង្កើតអង្គការគណនេយ្យវិជ្ជាជីវៈដូចជាវិទ្យាស្ថានអាមេរិកនៃគណនេយ្យករសាធារណៈដែលមានការបញ្ជាក់ (AICPA) និងវិទ្យាស្ថានគណនេយ្យករ Chartered នៅប្រទេសអង់គ្លេសនិងវ៉ែល (ICAEW) ។ អង្គការទាំងនេះកំណត់ស្តង់ដារសម្រាប់វិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ និងកម្មវិធីវិញ្ញាបនបត្រដែលបានបង្កើតឡើងសម្រាប់គណនេយ្យករ។

សព្វថ្ងៃនេះ គណនេយ្យករដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ដោយផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ និងដំបូន្មានដល់អាជីវកម្ម រដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គល។ ពួកគេមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និងសុចរិតភាពនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងជួយអង្គការធ្វើការសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលមានព័ត៌មាន។ វិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យបន្តវិវឌ្ឍន៍ជាមួយនឹងភាពជឿនលឿននៃបច្ចេកវិទ្យាសកលការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងការផ្លាស់ប្តូរស្តង់ដាររបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

២.២.៣ មុខងារ និងតួនាទីគណនេយ្យករ

ក.មុខងារគណនេយ្យករ

អង្កេតនូវរាល់សកម្មភាព ឬព្រឹត្តិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចដែលកើតឡើងហើយត្រូវបង្ហាញអត្តសញ្ញាណ និង ការវាស់វែងក្នុងលក្ខណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនូវព្រឹត្តិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗដើម្បីពិចារណាទៅលើសកម្មភាពទាំងនោះ។

⁵ ដកស្រង់ និងបកប្រែចេញពីសៀវភៅ *Summa de arithmetica* របស់លោក Pacioli ជនជាតិ អ៊ីតាលី

- បន្ទាប់មកត្រូវកត់ត្រា និង ចាត់ថ្នាក់ជាក្រុមៗឱ្យបានច្បាស់លាស់រួចធ្វើសេចក្តីសង្ខេបនូវព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនោះ។
- រាយការណ៍នូវព្រឹត្តិការណ៍សេដ្ឋកិច្ច ដោយរៀបចំឯកសារដល់អ្នកគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនដល់អ្នកវិនិយោគម្ចាស់បំណុល និងអ្នកប្រើប្រាស់របាយការណ៍ទាំងនេះដើម្បីអោយពួកគេវាយតម្លៃប្រៀបធៀបទៅលើប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះជាមួយដៃគូប្រកួតប្រជែង និងហេតុការណ៍ដែលកើតឡើងពីឆ្នាំមុនដើម្បីព្យាករណ៍នាពេលខាងមុខ និងធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។
- តាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជំពូក៦មាត្រា១៧បានចែងថាៈវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យការបំពេញវិជ្ជាជីវៈជាគណនេយ្យករជំនាញត្រូវសម្រេចដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីប្រតិស្រុតដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤នៃច្បាប់នោះការបំពេញវិជ្ជាជីវៈ ជាគណនេយ្យករជំនាញមានសមត្ថភាពជាមួយមុខងារសាធារណៈ និងមុខងារនយោបាយក្នុងអង្គការនីតិបញ្ញត្តិ នីតិប្រតិបត្តិ និងគុណការ ។

ខ.តួនាទីគណនេយ្យករ

- កត់ត្រាប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងប្រចាំរបស់ក្រុមហ៊ុន
- គ្រប់គ្រងចំណូល-ចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន
- គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ធ្វើផែនការ និងរៀបចំថវិកា (Planning and Budget)
- ធ្វើរបាយការណ៍ប្រកាសពន្ធ និងរៀបចំបញ្ជីចំណាយលើប្រាក់ខែបុគ្គលិក
- រៀបចំតំឡើងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗដូចជា៖

☞ របាយការណ៍តុល្យការ (Balance Sheet) តារាងតុល្យកាល (Balance Sheet) គឺជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយប្រភេទ ដែលបង្ហាញពីប្រភពមូលនិធិនិងការប្រើប្រាស់មូលនិធិរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅក្នុងពេលជាក់លាក់មួយ។ វាបង្ហាញពីស្ថានភាពរបស់ទ្រព្យសកម្ម ឬបំណុល ដើមទុនរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ និងទ្រព្យសកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន។

សមីការគណនេយ្យគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃប្រព័ន្ធគណនេយ្យ៖

ទ្រព្យសកម្ម = បំណុលទ្រព្យសកម្ម + មូលធនរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ

Assets = Liabilities + Owner's Equity

☞ របាយការណ៍លទ្ធផល (Income Statements) : គឺជារបាយការណ៍មួយដែលបង្ហាញឱ្យយើងឃើញពីសកម្មភាពដែលយើងប្រតិបត្តិនៅក្នុងកំឡុងពេលជាក់លាក់ក្រុមហ៊ុនចំណេញ ឬខាត។ ហើយគេរៀបចំវាឡើងនៅចុងការិយបរិច្ឆេទដោយពាក់ព័ន្ធទៅនឹងគណនេយ្យពីរគឺ គណនីចំណូល (Revenue) និងគណនីចំណាយ (Expense) មានទម្រង់ដូចខាងក្រោម៖

- ត្រូវដាក់ឈ្មោះក្រុមហ៊ុនដែលត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍
- ដាក់ឈ្មោះរបាយការណ៍ដែលយើងត្រូវរៀបចំ
- ដាក់កំពែលយើងយើងធ្វើវា
- ដាក់គណនីចំណូលលើគណនីចំណាយ និងយកចំណូលដកចំណាយ នោះលទ្ធផលអាចចេញជាចំណេញ ឬខាត។

- ☞ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ (Statements of Cash Flow) : គឺជារបាយការណ៍បង្ហាញអំពីការព្យាករណ៍ត្រួតពិនិត្យជាក់ស្តែងទៅលើប្រាក់ប្រចលននិងប្រាក់ចេញ។ ការប្រមូលប្រាក់បានពីការលក់ដូរទំនិញ ឬប្រាក់បានមកពីការធ្វើអាជីវកម្ម ក៏ដូចជាប្រាក់ខែ ឬប្រាក់បានមកពីការជួលអចលនទ្រព្យជាដើម គេហៅថាជាលំហូរសាច់ប្រាក់ចូល។ ហើយប្រាក់ដែលចេញដូចជាសងបំណុល បង់ថ្លៃបុគ្គលិក បង់ថ្លៃទឹកភ្លើង ឬសាលាកូនរៀនជាដើម គឺជាលំហូរសាច់ប្រាក់ចេញ។
- ☞ របាយការណ៍បម្រែបម្រួលមូលធន (Statement Stockholder's Exchange Equity) : របាយការណ៍ការបម្រែបម្រួលមូលធនរបស់ម្ចាស់ (Stockholder's Equity Change) គឺជារបាយការណ៍មួយដែលបង្ហាញឱ្យឃើញពីការផ្លាស់ប្តូរនូវមូលធនរបស់អង្គភាពអាជីវកម្ម នៅក្នុងកំឡុងគណនេយ្យ ឬចុងការិយបរិច្ឆេទថាមានការប្រែប្រួលកើនឡើង ឬថយចុះយ៉ាងដូចម្តេច។
- ☞ របាយការណ៍កំណត់សម្គាល់ហិរញ្ញវត្ថុ (Note to the Financial Statement) : កំណត់សម្គាល់លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ បានពន្យល់បង្ហាញអំពី សមតុល្យគណនីដែលមាននៅលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុលោមតាមស្តង់ដារណាមួយគោលនយោបាយគណនេយ្យសំខាន់ៗ និងព័ត៌មានផ្សេងទៀតដូចជាព័ត៌មានបុគ្គលពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គភាព ព្រឹត្តិការណ៍ក្រោយថ្ងៃតុល្យការជាដើម។

២.៣ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ

២.៣.១ និយមន័យនៃសារៈសំខាន់

សារៈសំខាន់មានន័យថាចរិតលក្ខណៈអ្វីៗដែលជំនាន់ប្រយោជន៍ដែលគួររិះគិតឡើងហ្មត់ចត់ដែលជាគួរយកជាគំរូដូចជាភាពអង់អាច សេចក្តីពិត សេចក្តីខ្ជាប់ខ្ជួន គុណភាពនៃភាពសក្តិសមយកចិត្តទុកដាក់។

សារៈសំខាន់គឺជាសំណើរ ការទាមទារ ឬការអង្វរដែលអាចត្រូវបានគេយល់ថាជាការរំខាន ការរំខាន ឬការទទួល។ បុគ្គលដែលចូលរួមក្នុងការមិនយកចិត្តទុកដាក់អាចសុំអ្វីមួយម្តងហើយម្តងទៀត ឬព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកដទៃឱ្យបំពេញបំណងរបស់ពួកគេ ជារឿយៗមិនយកចិត្តទុកដាក់លើព្រំដែន ឬចំណូលចិត្តរបស់ពួកគេ។ សារៈសំខាន់អាចជាពាក្យសម្តី សរសេរ ឬបង្ហាញតាមរយៈសកម្មភាពដែលដាក់សម្ពាធលើអ្នកទទួលឱ្យធ្វើតាម។ ការដោះស្រាយការនាំចូលតម្រូវឱ្យកំណត់ព្រំដែនច្បាស់លាស់ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាដោយអះអាង និងដឹងថាពេលណាត្រូវនិយាយថាទេដោយអះអាង។ ភាពរើសបំពោះអារម្មណ៍ និងតម្រូវការរបស់អ្នកដទៃ ខណៈពេលដែលការអះអាងអំពីព្រំដែនផ្ទាល់ខ្លួន គឺជារឿងចាំបាច់ក្នុងការគ្រប់គ្រងស្ថានភាពមិនអំណោយផល។

គណនេយ្យករគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អាជីវកម្មដូចបុគ្គលិកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ អ្នកត្រូវការបុគ្គលិកដើម្បីគ្រប់គ្រងលុយរបស់អ្នកនៅពេលដែលអាជីវកម្មរបស់អ្នករីកចម្រើន។ មូលហេតុនេះដែលអ្នកត្រូវការគណនេយ្យករមានសារៈសំខាន់ដូចជា៖

- ជួយសម្រួលដល់ការរៀបចំបញ្ជីផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុនឱ្យមានរបៀបរៀបរយ

^៦ ដកស្រង់ពីវិចិត្រភាសាខ្មែររបស់សម្តេចសង្ឃរាជជួនណាត

- បង្ហាញពីស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន ធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនមានភាពងាយស្រួលក្នុងការរៀបចំ និង ចេញសេក្តីសម្រេចផ្សេងៗ
- អាចបង្ហាញពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រុមហ៊ុនថាចំណេញ ឬខាត
- ជួយគ្រប់គ្រងស្ថានភាពចំណូល និងចំណាយដែលបានកើតឡើងក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលអាចជួយឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងមានលទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយនូវចំណាយដែលគ្មានប្រយោជន៍មួយចំនួនបាន
- ធ្វើការវិភាគ និងការពិចារណាអំពីគោលការណ៍ ផែនការ និងកំណត់នូវទិសដៅផ្សេងៗទៀតក្នុងក្រុមហ៊ុន
- អាចជួយការបន្ថយបាននូវការកេងប្រវ័ញ្ចផ្សេងៗបាន
- ជួយរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយដែលមានភាពត្រឹមត្រូវ និងស្របតាមស្តង់ដារក្នុងក្រុមហ៊ុន
- ផ្តល់ភាពងាយស្រួលនៅក្នុងការកំណត់មុខងារផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនសម្រាប់ធ្វើការបង់ពន្ធ និងធ្វើផែនការហិរញ្ញវត្ថុ

២.៣.២ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនរបស់គណនេយ្យករ

ក.ការអប់រំ

ការអប់រំ គណនេយ្យករជាធម្មតាមានបរិញ្ញាបត្រផ្នែកគណនេយ្យ ឬផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធ។ គណនេយ្យករខ្លះក៏អាចមានសញ្ញាបត្រអនុបណ្ឌិត ឬវិញ្ញាបនបត្រដូចជា CPA (Certified Public Accountant) ផងដែរ។

ខ.វិញ្ញាបនបត្រ

គណនេយ្យករជាច្រើនជ្រើសរើសដើម្បីក្លាយជាអ្នកបញ្ជាក់ ដូចជាការទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណ CPA ឬវិញ្ញាបនបត្រឯកទេសផ្សេងទៀតដូចជា CMA (Certified Management Accountant) ឬ CIA (Certified Internal Auditor) ។

គ.ជំនាញវិភាគ

គណនេយ្យករត្រូវតែមានជំនាញវិភាគខ្លាំង ដើម្បីបកស្រាយទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ កំណត់និន្នាការ និងធ្វើការណែនាំដោយផ្អែកលើការវិភាគរបស់ពួកគេ។

ឃ.យកចិត្តទុកដាក់លើព័ត៌មានលម្អិត

គណនេយ្យករត្រូវតែតម្រង់ទិសលម្អិត ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍ និងឯកសារផ្សេងៗទៀត។

ង.ជំនាញទំនាក់ទំនង

គណនេយ្យករត្រូវមានលទ្ធភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយអតិថិជន សហសេរីក និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីពន្យល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្តល់អនុសាសន៍។

ច. ជំនាញកុំព្យូទ័រ

គណនេយ្យករត្រូវមានជំនាញក្នុងការប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យ និងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតដើម្បីគ្រប់គ្រង និងវិភាគទិន្នន័យ។

ឆ. ស្តង់ដាសីលធម៌

គណនេយ្យករត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដាសីលធម៌ខ្ពស់ និងរក្សាការសម្ងាត់នៅពេលដោះស្រាយព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដ៏រសើប។

ជ. ជំនាញដោះស្រាយបញ្ហា

គណនេយ្យករត្រូវតែអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងដោះស្រាយបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ និងភាពមិនស្របគ្នាបានទាន់ពេលវេលា។

ឈ. ការគ្រប់គ្រងពេលវេលា

គណនេយ្យករតែងតែធ្វើការលើគម្រោងជាច្រើន និងពេលវេលាកំណត់ ដូច្នេះពួកគេត្រូវតែអាចកំណត់អាទិភាពការងារ និងគ្រប់គ្រងពេលវេលារបស់ពួកគេឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

ញ. ចំណេះដឹងអំពីបទប្បញ្ញត្តិ

គណនេយ្យករត្រូវតែធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើបទប្បញ្ញត្តិ និង ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីធានាបាននូវការអនុលោមតាមតម្រូវការរាយការណ៍ និង ជៀសវាងបញ្ហាផ្លូវច្បាប់។

ជំពូកទី៣
លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី៣

សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យកម្រិតក្រុមហ៊ុន ស្មាត អេស៊ីយ៉ាតា ខូអិលធីឌី

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម Smart Axiata

ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata Co., Ltd. ជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តឈានមុខគេក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងបម្រើអតិថិជនចំនួន ៨ លាននាក់ ស្ថិតក្រោមស្លាកសញ្ញា “Smart”។ Smart Axiata គឺជាក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនមេ មានឈ្មោះថា “Axiata Group Berhad” ដែលជាក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍ធំជាងគេបង្អស់មួយក្នុងទ្វីបអាស៊ី។

ក្រុមហ៊ុន Smart គឺជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តដែលមានភាពឈានមុខគេបង្អស់ផ្នែកសេវាបច្ចេកវិទ្យាទំនើបទាន់សម័យក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុន Smart គឺជាប្រតិបត្តិករដំបូងបង្អស់ដែលបានដាក់ឱ្យដំណើរការសេវាបច្ចេកវិទ្យាជំនាន់ទី៤ “4G LTE” ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ បច្ចេកវិទ្យា 4G LTE Advanced (ត្រូវបានគេស្គាល់ថា4G+)ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ បច្ចេកវិទ្យា 4G LTE Advanced Pro(ត្រូវបានគេស្គាល់ថា4.5G) ជាមួយ HD Voice (VoLTE) ក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០១៩ Smart បានរៀបចំកម្មវិធីបង្ហាញសាកល្បងបច្ចេកវិទ្យាជំនាន់ទី៥ “5G” ដំបូងគេបង្អស់នៅកម្ពុជាដោយបង្ហាញពីភាពជាអ្នកដឹកនាំផ្នែកសេវាទិន្នន័យចល័ត។ ក្រុមហ៊ុន Smart ក៏មានផ្តល់នូវបច្ចេកវិទ្យាទូរស័ព្ទចល័តដ៏សម្បូរបែបរួមមាន៖ សេវាបច្ចេកវិទ្យា 2G, 2.5G, 3G និង3.75G ក៏ដូចជាសេវាកម្មទូរស័ព្ទក្រៅប្រទេស (Roaming) ដែលអាចប្រើបានច្រើនជាង១៩០ប្រទេស។ Smart បាននឹងកំពុងផ្តល់សេវាគ្របដណ្តប់ក្នុងតំបន់ប្រជាសាស្ត្រច្រើនជាង៩៩% (កៅសិបប្រាំបួន) ភាគរយ នៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ក្រុមហ៊ុនក៏កំពុងបម្លែងខ្លួនយ៉ាងសកម្មទៅជាប្រតិបត្តិករបែបឌីជីថល តាមរយៈការផ្តល់នូវសេវាកម្មនិងកម្មវិធីកំសាន្តលក្ខណៈស៊ីវិល័យប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតជាច្រើន។ នេះរួមបញ្ចូលភាពជាដៃគូជាមួយភាគីអន្តរជាតិនានាដូចជា៖ ក្រុមហ៊ុន Universal Music ក្រុមហ៊ុន Apple និង ក្រុមហ៊ុន Facebook ក៏ដូចជាសេវាកម្មឌីជីថលនានារួមមាន៖ សេវា Pi Pay សេវាធានារ៉ាប់រងជីវិតឆ្លាតវៃសេវា SmartPay សេវា Pleng by Smart និងសេវា SmartNas ។ ក្រុមហ៊ុន Smart មានទស្សនៈវិស័យក្លាយជាក្រុមហ៊ុន “លេខ១ និង ជា ក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍ដែលទទួលបានក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តបំផុត “នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមរយៈកម្មវិធីទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់លើកិច្ចការងារសង្គម និងកម្មវិធីនិរន្តរភាពនានាសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមជាតិ។

ក្រុមហ៊ុន Smart មានបុគ្គលិកនិយោជិតសរុបប្រមាណជាង១,០០០ (មួយពាន់)នាក់ ក្នុងនោះរួមបញ្ចូលទាំងនិយោជិតក្នុងស្រុក និងនិយោជិតបរទេសដែលកំពុងខិតខំប្រឹងប្រែងឆ្ពោះទៅសម្រេចបេសកកម្មរួមគ្នាក្នុងការផ្សារភ្ជាប់ និង ធ្វើអោយជីវិតកាន់តែប្រសើរឡើង។

៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម Smart Axiata

ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បានចាប់ផ្តើមដំណើរការក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ ក្រោមឈ្មោះ «Smart Mobile»។ ទោះជាបានចាប់ផ្តើមដំបូងមានភាពសាមញ្ញក៏ដោយបន្តិចម្តងៗ

ក្រុមហ៊ុនកាន់តែមានភាពលេចធ្លោតាមរយៈគោលការណ៍អាជីវកម្មថ្មីៗ និងទំនើប ដែលរួមមានតម្លៃសមរម្យ សេវាកម្មគួរឱ្យទាក់ទាញ និងយុទ្ធសាស្ត្រផ្ដោតលើអតិថិជន។

នៅដើមឆ្នាំ២០១៣ ក្រុមហ៊ុន Smart បានធ្វើការរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយ Hello Axiata ហើយបានក្លាយជា «Smart Axiata» ដែលបានប្រែខ្លួនជាប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័តធំជាងគេទីពីរនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ក៏បានក្លាយជាផ្នែកមួយនៃ Axiata Group ដែលជាសម្ព័ន្ធក្រុមហ៊ុនវិនិយោគទូរគមនាគមន៍ធំជាងគេនៅអាស៊ី ដែលមានអតិថិជនជាង ១៥០ លាននាក់នៅទូទាំង ១១ ប្រទេស នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងអាស៊ីខាងត្បូងផងដែរ។ ក្នុងនាមជាក្រុមហ៊ុនទូរគមនាគមន៍ឈានមុខគេក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្រុមហ៊ុន Smart Axiata Co., Ltd. គឺជាប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័តដំបូងគេក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលផ្តល់សេវា 4G ។ សេវា 4G LTE របស់ក្រុមហ៊ុន Smart ដែលផ្តល់អ៊ីនធឺណិតចល័តលឿនបំផុតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឥឡូវនេះមាននៅទូទាំង 25 ខេត្តក្រុង។ ក្រុមហ៊ុន Smart ក៏ជាក្រុមហ៊ុនដំបូងគេនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ ដែលបានសាកល្បងបច្ចេកវិទ្យា 5G លើកដំបូងមិនធ្លាប់មាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកាលពីឆ្នាំ ២០១៩។ ផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ Smart Axiata តែងតែទទួលបាននូវការគាំទ្រ ជាពិសេសពីសំណាក់យុវវ័យជំនាន់ក្រោយ ដែលនិយមនូវការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនានា។

លោក Ziad Shatara នាយកប្រតិបត្តិនៃក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បានលើកឡើងថា Smart តែងតែព្យាយាមក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការបង្កើតថ្មី ដើម្បីផ្តល់ជូននូវគុណតម្លៃពិសេសទៅកាន់អតិថិជន ភ្នាក់ងារលក់រាយ ដៃគូអាជីវកម្ម និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។ យើងរក្សានូវគុណតម្លៃរបស់យើងជាអាជីវកម្មដែលមានទំនួលខុសត្រូវសង្គម តាមរយៈការអនុវត្តដ៏ល្អរបស់យើង សុចរិតភាព និងតម្លាភាពដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន។ លោកក៏បានបន្តទៀតថា «ជាមួយនឹងកម្លាំងចិត្តពី ភាពជោគជ័យជាបន្តបន្ទាប់របស់យើង យើងនឹងខិតខំប្រឹងប្រែង បន្តទៀតដើម្បីធានាឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរយូរអង្វែង និងនិរន្តរភាព តាមរយៈកិច្ចសហការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗផ្សេងៗ។»

៣.១.២ បេសកកម្ម ទស្សនៈ និងគុណតម្លៃរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម Smart Axiata

បេសកកម្ម ទស្សនវិស័យ និងគុណតម្លៃស្នូលរបស់ក្រុមហ៊ុន ស្ថាប័នអាស្យាគាគឺជាគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ឱ្យបុគ្គលិកទាំងអស់នៅស្ថាប័នយល់ពីគោលដៅរបស់យើងទាំងអស់គ្នា។ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានៅស្ថាប័នត្រូវតែសម្របខ្លួនឯងទៅនឹងគោលការណ៍ និងគោលដៅទាំងអស់នេះដើម្បីបង្កើតនូវបរិយាកាសដែលប្រកបទៅដោយគុណតម្លៃដែលល្អសាកសមសម្រាប់ភ្ញៀវដ៏ជាទីគោរពរបស់ពួកយើង។

ក. បេសកកម្ម

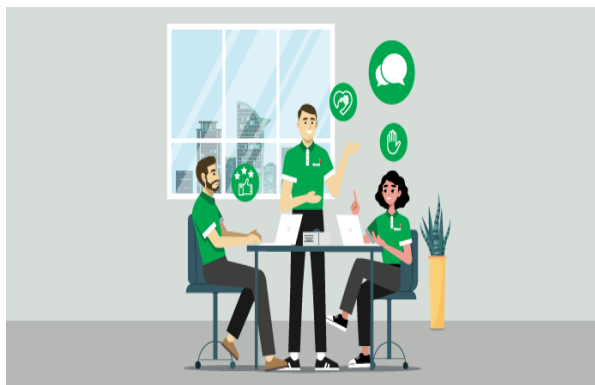
- ធ្វើការបម្រើអតិថិជនទាន់ពេលវេលា
- មានទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះអតិថិជន
- ប្រកាន់ភ្ជាប់នូវក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ
- យើងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរបស់លោកអ្នក។
- យើងធ្វើអោយជីវិតលោកអ្នកកាន់តែប្រសើរឡើង។

ខ. ទស្សនៈវិស័យ

- វិវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីឱ្យប្រាក់ចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុនកើនឡើងជានិច្ច

- ខិតខំពង្រីកវិសាលភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន
- បង្កើតឱ្យមានសេវាកម្មទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក
- ពង្រឹងខ្លួនឱ្យនៅតែកាន់ជិតអតិថិជន
- យើងនឹងក្លាយជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យា ទូរគមនាគមន៍ចំណាត់ថ្នាក់លេខ១ នឹងទទួលបានក្តីស្រឡាញ់បំផុតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

គ. គុណតម្លៃក្នុងក្រុមហ៊ុន

ពួកយើងបើកចំហរ និងស្មោះត្រង់

- ខ្ញុំប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍សីលធម៌របស់ក្រុមហ៊ុន។
- ខ្ញុំមានភាពស្មោះត្រង់ និងតម្លាភាពរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក។
- ខ្ញុំស្តាប់មុននឹងឆ្លើយតប និងទទួលយកនូវមតិស្តាប់នា។

ពួកយើងទទួលបានជោគជ័យយ៉ាងធំជាក្រុម

- ខ្ញុំធ្វើតាមការសន្យារបស់ខ្ញុំ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរួមរបស់យើង។
- ខ្ញុំយកចិត្តទុកដាក់លើអ្វីៗដែលអ្នកដទៃធ្វើ។

ពួកយើងគឺអង្គអាចក្លាហាន

- ខ្ញុំហ៊ានជម្រុញខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃឱ្យប្រតិបត្តិការងារដោយប្រើវិធីថ្មីៗដែលប្រសើរជាងមុន។
- ខ្ញុំរៀនពីកំហុសរបស់ខ្ញុំដើម្បីបន្តដំណើរទៅមុខ។

ពួកយើងគឺខិតខំមុតមាំ

- ខ្ញុំប្រឹងប្រែងធ្វើអ្វីដែលលើសពីការរំពឹងទុក។
- ខ្ញុំប្រតិបត្តិការងារដោយភាពស្វាហាប់ និងការប្តេជ្ញាអស់ពីចិត្តពីកាយ។

ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ដែលជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តឈានមុខគេនៅកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ ម្តងទៀតនូវការប្តេជ្ញាចិត្តរយៈ ពេលវែងរបស់ខ្លួនក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការចេញផ្សាយ របាយការណ៍និរន្តរភាពឆ្នាំ២០២០របស់ខ្លួន ដែលរួមបញ្ចូលព័ត៌មានលម្អិតអំពីការចូលរួមចំណែករបស់ក្រុមហ៊ុនទៅ កាន់សេដ្ឋកិច្ច និងអនាគតឌីជីថលរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

យោងតាមការចេញផ្សាយរបាយការណ៍និរន្តរភាព២០២០ប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួនក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បានបង់ពន្ធចំនួន ៩៥ លានដុល្លារ លើពន្ធអាករ និង កម្រៃនិយ័តកម្មនៅឆ្នាំ ២០២០ ហើយនៅតែបន្តជា ជម្រើសនៃនិយោជកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយគាំទ្រដល់ការងារចំនួន ៥៦ ពាន់កន្លែងក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈការវិនិយោគរបស់ខ្លួននោះទេ។

របាយការណ៍នេះក៏បានគូសបញ្ជាក់ផងដែរថា គិតត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០២០ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បាន វិនិយោគទឹកប្រាក់ ប្រមាណ ១,៨៨ ពាន់លានដុល្លារ លើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់ ទំនាក់ទំនងសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា និង បានរួមចំណែកជាង ៥៦២ លានដុល្លារទៅក្នុង ពន្ធអាករ និង កម្រៃ និយ័តកម្មដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចាប់តាំងពីក្រុមហ៊ុនបានចាប់ផ្តើមដំណើរការក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ មកម្ល៉េះ។

សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata របៀបវារៈដ៏សំខាន់របស់ខ្លួនក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា គឺជាការប្តេជ្ញា ចិត្តក្នុងការបង្កើតអនាគតឌីជីថលរបស់កម្ពុជា ជាមួយនឹងការវិនិយោគជាបន្តបន្ទាប់ទៅលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សំខាន់ៗនានាក៏ដូចជា ការគាំទ្រដល់អាជីវកម្មឌីជីថលទើបបង្កើតថ្មី និង «សហគ្រិនបច្ចេកវិទ្យា» របស់ កម្ពុជា។ ដោយបានដាក់សាកល្បងប្រកបដោយជោគជ័យនូវបច្ចេកវិទ្យា 5G នៅប្រហែល២០កន្លែង ក្នុង រាជធានីភ្នំពេញ ក្រុមហ៊ុន Smart នឹងសហការជាមួយអាជ្ញាធរយ៉ាងជិតស្និទ្ធក្នុងការដាក់ឱ្យដំណើរការ បច្ចេកវិទ្យា 5Gនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីនាំមុខក្នុងការផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ បច្ចេកវិទ្យាដ៏គួរឱ្យរំភើបនេះក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

នាយកប្រតិបត្តិស្តីទីរបស់ Smart Axiata លោក Feiruz Ikhwan បានមានប្រសាសន៍ថា៖ យើងបន្តធ្វើការយ៉ាងមុតមាំ ដើម្បីជួយគ្រួសារគ្រាយផ្លូវសម្រាប់យុគសម័យឌីជីថលរបស់កម្ពុជា។ ក្នុងនាមជា ប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ចល័តឈានមុខគេក្រុមហ៊ុន Smart នឹងព្យាយាមប្រើប្រាស់ឯកទេសដ៏ខ្លាំង និង ធនធានរបស់ពួកយើង ព្រមទាំងសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានានៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដើម្បីជួយ ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងអំឡុងពេលដ៏លំបាកនេះ។ នៅក្រុមហ៊ុន Smart Axiata យើងយល់ថានេះគឺជាបេសកកម្ម របស់ពួកយើង ក្នុងការបន្តភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា និង ការវិនិយោគលើផ្នែកនានា ដែលផ្តល់ អត្ថប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងពេល កសាងអនាគតឌីជីថលដ៏មានឥទ្ធិពលរបស់ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។»

នៅក្នុងរបាយការណ៍និរន្តរភាព ដែលមានចំណងជើងថា ការបង្កើតទំនាក់ទំនងដ៏មានអត្ថន័យ សម្រាប់ អនាគតប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ក្រុមហ៊ុន Smart បង្ហាញពីសកម្មភាពជាច្រើនទៀតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការ ប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុងការក្លាយជាអាជីវកម្ម ដែលមើលមិនត្រឹមតែប្រាក់ចំណេញនោះទេ។ សកម្មភាពទាំងឡាយនោះ រួមមានការដោះស្រាយយ៉ាងសកម្មនូវបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុដោយដាក់នូវការត្រួតពិនិត្យ និង ការ គ្រប់គ្រងតាមដានការបញ្ចេញកាបូនរបស់ក្រុមហ៊ុន ការរក្សានូវកម្រិតខ្ពស់បំផុតនៃសុចរិតភាពក្នុងប្រតិបត្តិការទាំង អស់ជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកចែកចាយ និងអតិថិជន និងគាំទ្រអ្នកផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក។

របាយការណ៍នេះក៏បង្ហាញពីការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សដែលមិនត្រឹមតែផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុន Smart ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសជាតិទាំងមូលផងដែរ។ ជាពិសេសក្រុមហ៊ុនខិតខំបង្កើនគោលការណ៍ស្របតាមរបៀបវារៈនៃសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលរបស់រដ្ឋាភិបាលដោយផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍន៍ និង ការទទួលស្គាល់ជំនាញរបស់និយោជិតរបស់ខ្លួន តាមរយៈកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ទេពកោសល្យនានា និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូរបស់យើង ដើម្បីផ្តល់ឱកាសអភិវឌ្ឍ និង សិក្សាដល់យុវជនកម្ពុជា ដើម្បីពួកគេអាចចូលរួមក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលរបស់កម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ក៏បាននាំមុខគេក្នុងការជួយជំរុញអ្នកលេងហ្គេមអេឡិចត្រូនិចនៅកម្ពុជា ឱ្យបង្កើតភាពល្បីល្បាញនៅលើឆាកអន្តរជាតិផងដែរ ដោយក្រុមហ៊ុនបានផ្តើមកម្មវិធីប្រកួតកីឡាអេឡិចត្រូនិចដ៏ធំបំផុតរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងបានចាប់ដៃគូជាមួយអ្នកបង្កើតហ្គេមអេឡិចត្រូនិចក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិផងដែរ ដើម្បីចែកចាយហ្គេមដែលមនុស្សចូលចិត្តលេងនៅលើបណ្តាញអ៊ិនធឺណិតលឿនរហ័ស និងគួរឱ្យទុកចិត្ត។

កម្មវិធីផ្តួចផ្តើមដ៏ទៃទៀតមានដូចជា ការបង្កើតមូលនិធិទឹកប្រាក់១លានដុល្លារដើម្បីប្រឆាំងកូវីដ-១៩ របស់ Smart Axiata ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណោះស្រាយ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ចំពោះបញ្ហាប្រឈមដែលប្រជាជនកម្ពុជាជួបប្រទះក្នុងអំឡុងពេលជំងឺរាតត្បាតជាសកល។ មូលនិធិបានគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមចំនួន ១៣ ផ្សេងៗគ្នាមកទល់ពេលនេះ។ ការបង្កើតរួមគ្នានៃពិព័រណ៍ជំនាញសិក្សា និង ការងារអនុញ្ញាតជាមួយសមាគម អតីតនិស្សិតអាហារូបករណ៍សហរដ្ឋអាមេរិក Fulbright ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ (FUSAAC) កម្មវិធីអាហារូបករណ៍ SmartEdu ដែលបានផ្តល់ថវិកាចំនួន ៣សែនដុល្លារចាប់តាំងពីការបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ មកហើយនិងមូលនិធិគ្រោះទឹកជំនន់របស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ដែលប្រមូលបានជា ៦.៦ ម៉ឺនដុល្លារ សម្រាប់ក្រុមគ្រួសាររងផលប៉ះពាល់ពីគ្រោះទឹកជំនន់កាលពីចុងឆ្នាំ ២០២០។

លោក Feiruz មានប្រសាសន៍ថា៖ នៅក្រុមហ៊ុន Smart Axiata យើងលើកទឹកចិត្តក្រុមការងាររបស់យើងឱ្យដឹកនាំប្រកបដោយគំរូ។ ដោយសារហេតុផលនេះទើបយើងដាក់ចេញនូវ នីតិវិធីអំពីជំងឺកូវីដ-១៩ ដ៏ម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីរក្សាប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃរបស់យើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍អតិថិជនរបស់យើងទាំងអស់។ យើងក៏បានផ្តល់អាទិភាពដល់សុខុមាលភាពរបស់និយោជិត ដោយរៀបចំការិយាល័យបន្ថែមដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានគម្លាតរវាងនិយោជិតត្រឹមត្រូវក្នុងប្រតិបត្តិការការងារ ហើយយើងបន្តអនុវត្តយ៉ាងតឹងរឹង នូវនីតិវិធីសុវត្ថិភាពនៅកន្លែងធ្វើការរបស់យើងផងដែរ។

ដោយក្រឡេកមើលទៅលើការចូលរួមចំណែក និងសមិទ្ធផលសំខាន់ៗអំឡុងឆ្នាំ ២០២០ របាយការណ៍និរន្តរភាពឆ្នាំ ២០២០ របស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata គូសបញ្ជាក់អំពីបេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺផ្តោតលើ «យើងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង យើងធ្វើឱ្យជីវិតកាន់តែប្រសើរឡើង» និង ចក្ខុវិស័យសម្រាប់អនាគត៖ «ដើម្បីក្លាយជាយីហោក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងលេខ១ និង ជាទីពេញចិត្តបំផុតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅឆ្នាំ២០២២»។

លោក Feiruz ក៏បន្ថែមទៀតថា៖ យើងមានមោទនភាពចំពោះការចូលរួមចំណែករបស់យើងក្នុងកំណើន និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាផ្ទះរបស់យើង ហើយយើងសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះដៃគូ អ្នកពាក់ព័ន្ធរបស់យើងទាំងអស់ និងរាជរដ្ឋាភិបាលរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ចំពោះការបន្តគាំទ្ររបស់លោកអ្នក។ យើងនឹងបន្តដើរតួនាទីយ៉ាងស្វាហាប់ក្នុងនាមជាអ្នកជំរុញសក្តានុពលឌីជីថល និង

បង្កើតការភ្ជាប់បណ្តាញទំនាក់ទំនងដ៏មានអត្ថន័យ ខណៈពេលដែលការបើកឱ្យមានអនាគតវិជ្ជមាន និង និរន្តរភាពសម្រាប់សហគមន៍ និងប្រទេសរបស់យើង។

ង. របាយការណ៍និរន្តរភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata

នៅក្រុមហ៊ុន Smart Axiata យើងមិនត្រឹមតែជាប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ និងក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យា ឈានមុខគេប៉ុណ្ណោះទេ យើងប្តេជ្ញាធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរដ៏ល្អមួយយ៉ាងពិតប្រាកដយើងបានពង្រឹងកិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរបស់យើងដើម្បីបង្កើតផលវិជ្ជមានយូរអង្វែងសម្រាប់សហគមន៍បរិស្ថាននិងប្រជាជនកម្ពុជា ។ ការ ប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើងគឺ លើសពីប្រាក់ចំណេញរយៈពេលខ្លី ជាមួយនឹងគោលបំណងរបស់យើងផ្ដោតលើការ កសាងកេរ្តិ៍ដ៏ណែលយូរអង្វែង។ តម្លៃស្នូលរបស់យើងគឺ សុចរិតភាពដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន ដំណើរការដ៏ល្អ លើសពីការរំពឹងទុក ភាពក្លាហាន ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងល្អិតល្អន់ ដើម្បីធ្វើឱ្យបច្ចេកវិទ្យា មានលក្ខណៈសាមញ្ញសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា។ គុណតម្លៃទាំងនេះជាមគ្គុទេសលើ បេសកកម្មរបស់យើង ក្នុង កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាមានទំនាក់ទំនងល្អ និងលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជន។ ដោយឈរលើសសរសម្បត្តិនិរន្តរភាពរបស់យើង កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយនិរន្តរភាពរបស់យើងជំរុញ យើងឆ្ពោះទៅរក “ជំរុញអនាគតប្រកបដោយនិរន្តរភាព” សម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រ។ វិធីសាស្ត្ររបស់យើង ចំពោះនិរន្តរភាពគឺស្របតាម Axiata Group និងផ្អែកលើសសរសម្បត្តិនិរន្តរភាពចំនួនបួន៖

លើសពីប្រាក់ចំណេញរយៈពេលខ្លី៖ យើងធ្វើការដើម្បីផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍តាមរយៈ អាជីវកម្មរបស់យើង ការវិនិយោគនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបរិយាបន្នផ្នែកឌីជីថល។

ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស៖ យើងផ្តល់តម្លៃដល់ប្រជាជនរបស់យើង ដោយធានាថាកន្លែងធ្វើ ការពេញចេញទៅដោយសុវត្ថិភាព លើកកម្ពស់ចម្រុះភាព និងការវិនិយោគលើការសិក្សា និងលូតលាស់របស់ ក្រុមការងាររបស់យើង ដើម្បីរក្សាបាននូវកម្លាំងពលកម្មដែលមានកម្លាំងចិត្ត និងមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់។

ដំណើរការល្អឥតខ្ចោះ៖ យើងបង្កើតការជឿទុកចិត្តពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ផ្តល់អាទិភាពដល់ភាព សុចរិតនៅក្នុងឧត្តមភាពឌីជីថលរបស់យើង និងពិចារណាលើផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន និងសង្គម (EES) ក្នុង ប្រតិបត្តិការរបស់យើង។

ពិភពលោក និងសង្គម៖ យើងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថានរបស់យើង និងគាំទ្រសហគមន៍ សម្រាប់អនាគតប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ក្រុមហ៊ុន Smart បាននឹងកំពុងធ្វើឱ្យមានភាពរីកចំរើន និងសម្រួលដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន កម្ពុជា តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើម និងកម្មវិធីជាច្រើន។ យើងផ្ដោតលើការធានាឱ្យបានថា អ្នកគ្រប់គ្នានៅក្នុង ប្រទេសមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាកម្មទំនាក់ទំនង សូម្បីតែនៅក្នុងតំបន់ជាប់ស្រយាលបំផុតក៏ដោយ។ តាមរយៈភាពជាដៃគូ និងការសហការផ្សេងៗ ទាំងក្នុងវិស័យឯកជន និងស្ថាប័នរដ្ឋ យើងបានធ្វើការយកចិត្ត ទុកដាក់ ដើម្បីគាំទ្រកម្មវិធីសង្គមដែលឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់សហគមន៍ ដោយភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងផ្នែក ឌីជីថល និងការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកឌីជីថល។ យើងលើកកម្ពស់ចំណេះដឹង និងកម្មវិធីដែលទាក់ទង នឹងបច្ចេកវិទ្យា ស្របគ្នានឹងការជំរុញឱ្យប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាកាន់តែប្រសើរឡើង ដែលជាសមាស ធាតុសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើដំណើររបស់ប្រទេសឆ្ពោះទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលប្រកបដោយបរិយាបន្ន។

គោលដៅរបស់យើងគឺកសាងនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងគាំទ្រដល់មហិច្ឆតារបស់កម្ពុជាក្នុងការក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០ ដោយធានាឱ្យបានថាមិនទុកនរណាម្នាក់ចោលឡើយ។ ដោយក្នុងការរួមចំណែកនៃការអភិវឌ្ឍន៍នេះ នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ ក្រុមហ៊ុន Smart បានបណ្តាក់ទុនជាង៦៥០.០០០ដុល្លារអាមេរិកលើគំនិតផ្តួចផ្តើម និងសកម្មភាពសហគមន៍ដែលផ្តោតលើភាពជឿនលឿនផ្នែកឌីជីថល បច្ចេកវិទ្យា ការអប់រំ សហគ្រិនភាព និងការការពារបរិស្ថាន។

៣.១.៣ បេសសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart
❖ បេសសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង

+ លោក Ziad SHATARA

នាយកប្រតិបត្តិការ

លោក Ziad ត្រូវបានតែងតាំងជាអគ្គនាយកក្រុមហ៊ុន Smart Axiata កាលពីខែមករាឆ្នាំ ២០២៣។ លោកមានបទពិសោធន៍យ៉ាងទូលំទូលាយក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ពន្លឿនកំណើនអាជីវកម្មទូរគមនាគមន៍នៅតាមទីផ្សារផ្សេងៗ រួមមាន ហូកងានី បង់ក្លាដែស និងអ៊ីតាលី។ គាត់ក៏មានកំណត់ត្រា តាមដានដែលបានបញ្ជាក់ពីការបង្កើតការគ្រប់គ្រងនិងពង្រីកប្រតិបត្តិការទូរគមនាគមន៍រួមមានអាជីវកម្ម ទូរស័ព្ទដៃខ្សែថេរ និងការបញ្ចូលបណ្តាញរលកអាកាស។ លោក Ziad ក៏មានបទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើនក្នុង វិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសេវាកម្មអតិថិជន និងប្រតិបត្តិការលក់រាយមុនពេលចូលរួម Smart គាត់បាន កាន់តំណែងគ្រប់គ្រងសំខាន់ៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងទំនាក់ទំនងជាច្រើន។ លោកជា ប្រធានផ្នែកបច្ចេកវិទ្យានៅទូរគមនាគមន៍ វីនអ៊ិនធឺនីតមុននឹងក្លាយជាអគ្គនាយកនៃក្រុមហ៊ុន Digital Communications Brand Banglalink នៅទីក្រុង Dhaka ប្រទេស បង់ក្លាដែស។ គាត់បានចំណាយពេលប្រាំពីរឆ្នាំចុងក្រោយនេះជាប្រធានប្រតិបត្តិនៃក្រុមហ៊ុនផ្តល់បណ្តាញទូរស័ព្ទចល័តឈានមុខគេ របស់ប្រទេស ចូដង់ អ៊ូមនីយ៉ា ចល័តដែលជាប្រតិបត្តិការ ទូរគមនាគមន៍ដែលកំពុងកើនឡើងលឿនបំផុតរបស់ប្រទេសចូដង់ ក្នុងពេលកំណត់ត្រា។ លោក Ziad កាន់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកវិស្វកម្មអគ្គិសនី និងកុំព្យូទ័រពី សាកលវិទ្យាល័យ Budapest University of Technology and Economics។

+ អ្នកស្រី AIDA AHMAD DAUD

នាយកប្រធានផ្នែកហិរញ្ញ

Aida បានចូលរួម Smart Axiata ជាប្រធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់យើងនៅខែមេសា ឆ្នាំ 2022។ មុន ពេលកាន់តួនាទីនេះលោក Aida បានបម្រើការជានាយកហិរញ្ញវត្ថុនៅ Edotco Malaysia និងជាប្រធាន ហិរញ្ញវត្ថុយុទ្ធសាស្ត្រនៅក្រុមហ៊ុន Edotco។ មានបទពិសោធន៍ជាង ២៥ ឆ្នាំក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍ Aida បានកាន់មុខតំណែងជាថ្នាក់ដឹកនាំជាច្រើននៅក្នុងក្រុម Axiata ហើយធ្លាប់ជាប្រធានក្រុមហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្មនៅ Dialog Axiata (ស្រីលង្កា)។ តួនាទី

របស់នាងមានភាពខុសគ្នាពី M&A, Performance Management, Risk Management, Corporate Finance, Finance Operation, Cost Management and Group Business Planning. ក្នុងអំឡុងពេលធ្លាក់ចុះនៃ Telekom Malaysia និង TM International នៅ ឆ្នាំ ២០០៨ នាងគឺជាប្រធានផែនការអាជីវកម្មក្រុមនៅក្រុមហ៊ុន Axiata Group។ Aida កាន់ Bachelor of Arts, Hon (Accountancy Studies) ពីសាកលវិទ្យាល័យ Exeter ចក្រភពអង់គ្លេស និង បានបញ្ចប់កម្មវិធី ដឹកនាំជាមួយកម្មវិធី INSEAD និង Harvard Leadership Program ពី Harvard Business Publishing ក្រោមកម្មវិធី Axiata Talent Program.

✦ លោកស្រី MILA JIVKOVA KUSHEVA

នាយកប្រធានផ្នែកទីផ្សារ

MILA បានចូលរួមជាមួយក្រុមហ៊ុន Smart Axiata នៅដើមឆ្នាំ២០២១។ មីឡាមានបទពិសោធន៍ជាច្រើនក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍ តាមរយៈការងាររបស់គាត់នៅក្រុមហ៊ុនទូរគមនាគមន៍ពហុជាតិចំនួន៣ – OTE, Deutsche Telecom and Norwegian Telenor។ គួនាទីរបស់គាត់មានចម្រុះ ពីការវិភាគអាជីវកម្ម រហូតដល់ការអភិវឌ្ឍផលិតផល ដំណើរដឹកនាំរបស់អតិថិជន ការគ្រប់គ្រងតម្លៃ អន្តរកម្មឌីជីថលនិង ការអភិវឌ្ឍនៃលទ្ធភាព។ មុនពេលចាប់ផ្តើមតួនាទី

នៅ Smart មីឡាគឺជានាយកផ្នែកទីផ្សារនៅក្រុមហ៊ុន Telenor Bulgaria and Telenor Hungary។

ជាអ្នកជំនាញធ្វើទីផ្សារម្នាក់ MILA គឺតែងប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការច្នៃផលិតផលដែលផ្តល់នូវប្រយោជន៍និងផ្ដោតទៅលើអតិថិជនដែលប្រកបដោយភាពងាយស្រួលនិងមានប្រសិទ្ធភាព។ ការធ្វើការងារជាក្រុមនិងការចូលរួមឆ្លងក្រុម គឺជាគោលការណ៍ចម្បងរបស់មីឡានៅពេលប្រព្រឹត្តិការងារប្រចាំថ្ងៃ។ មីឡាមានជំនឿថាលទ្ធផលទីផ្សារអាចប្រសើរឡើងបានតាមរយៈការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងជំនាញរបស់សមាជិកក្រុមរបស់គាត់។

MILA ទទួលបានអនុបណ្ឌិតផ្នែកការទូតនិងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិពី University of Sofia ព្រមទាំងវិញ្ញាបនបត្រខ្សែក្រវាត់ខ្មៅ (Black Belt certification) ។ គាត់ក៏មានបរិញ្ញាបត្រក្រោយឧត្តមសិក្សាក្នុងការច្នៃប្រឌិតក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលពី INSEAD និង ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រពី London Business School។

៣.២ តួនាទីគណនេយ្យកម្មវិធីក្រុមហ៊ុន Smart

៣.២.១ ភារកិច្ចគណនេយ្យកម្មវិធី

គណនេយ្យកម្មវិធីចាំបាច់ណាស់ត្រូវតែធ្វើការកត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃរាល់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ ដែលបានកើតឡើងក្នុងក្រុមហ៊ុនដូចជា៖

- បញ្ចូលទិន្នន័យ បើកប្រាក់ពីឯកសារឥណទានទៅក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ នៅពេលដែលមានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ។
- ចុះបញ្ជីគណនេយ្យ ផ្អែកតាមសក្ខីបត្រស្របច្បាប់។
- បញ្ចូលទិន្នន័យក្នុងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រតាមប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចកើតឡើងប្រចាំថ្ងៃដោយ និងត្រឹមត្រូវតាមប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន។
- ត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នូវរាល់សមតុល្យសាច់ប្រាក់ ដែលមានជាក់ស្តែងជាមួយបេឡាធិការរៀបរៀងសមតុល្យដែលមានក្នុងបញ្ជីរៀងរាល់ថ្ងៃ។

- ការដាក់ប្រាក់ ឬដកប្រាក់ និងការសងប្រាក់។
- កត់ត្រាប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងប្រចាំថ្ងៃរបស់ក្រុមហ៊ុន៖ កត់ត្រាការលក់ចេញ ការទិញចូល និងចំណាយផ្សេងៗទៀត។
- គ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ៖ ត្រូវមានការកត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់រាល់ពេលមានចំណាយនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- គ្រប់គ្រងចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន ៖ ត្រូវមានការកត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវរាល់ពេលមានចំណូលនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន៖ ត្រូវមើលការខុសត្រូវនិងថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុនឱ្យបានល្អកុំឱ្យមានការបាត់បង់ ឬក៏ខូចខាតដោយប្រការណាមួយ។
- រៀបចំដំឡើងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ គឺត្រូវធ្វើរបាយការណ៍សំខាន់ៗ៣មានដូចខាងក្រោម
  - តារាងតុល្យកាល (Balance Sheet) គឺជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយប្រភេទដែលបង្ហាញពីប្រភពមូលនិធិនិងការប្រើប្រាស់មូលនិធិរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅក្នុងពេលជាក់លាក់មួយ។ វាបង្ហាញពីស្ថានភាពរបស់ទ្រព្យសកម្ម ឬបំណុល ដើមទុនរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ និងទ្រព្យសកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន។

សមីការគណនេយ្យគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃប្រព័ន្ធគណនេយ្យ៖

ទ្រព្យសកម្ម = បំណុលទ្រព្យអកម្ម + មូលធនរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ

Assets = Liabilities + Owner's Equity

- របាយការណ៍លទ្ធផល (Income Statement) គឺជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយប្រភេទដែលរៀបចំឡើងបង្ហាញពីលទ្ធផលអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅក្នុងរយៈពេលកំណត់ជាក់លាក់ណាមួយ។ របាយការណ៍លទ្ធផល បង្ហាញពីស្ថានភាពចំណូលចំណាយ ប្រាក់ចំណេញសុទ្ធ និងការបែកចែកប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន ថាតើក្រុមហ៊ុនអនុវត្តបានដូចម្តេចខ្លះក្នុងរយៈពេលកន្លងមក។
- របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ (Statement of Cash Flows) ធ្វើសមាហរណកម្មព័ត៌មាននៅលើតារាងតុល្យកាល និង របាយការណ៍លទ្ធផល។ វាបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់លើលំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន និងបម្រែបម្រួលសមាសធាតុផ្សេងៗនៅក្នុងតារាងតុល្យកាល។
- ការចំណាយទៅសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់និងចំណាយផ្សេងៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- ការផ្សះផ្សាសាច់ប្រាក់ របាយការណ៍អតិថិជន និងព័ត៌មានទូទៅ។

៣.២.២ ការកត់ត្រាចំណូលចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន

នៅក្នុងប្រតិបត្តិការក្រុមហ៊ុនដំណើរការទៅមុខទៀតដូច្នេះក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ចំណូលនិងចំណាយពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីឱ្យក្រុមហ៊ុនអាច Smart Axiata បានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង

ទៅលើការកត់ត្រារបស់គណនេយ្យករ។ ដើម្បីឱ្យចំណូលនិងចំណាយមានភាពត្រឹមត្រូវគណនេយ្យករបានអនុវត្តដូចខាងក្រោម៖

ក. រៀបចំរបាយការណ៍ចំណូល និងចំណាយប្រចាំខែ

គណនេយ្យករ មានតួនាទីរៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំខែមានដូចជា៖ ការដកប្រាក់ការដាក់ប្រាក់ចំណាយលើការទិញសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ ចំណាយប្រតិបត្តិការ និងចំណាយលើប្រាក់ខែបុគ្គលិកជាដើម។

ខ. គ្រប់គ្រងលុយកុំឱ្យបាត់

គណនេយ្យករមានតួនាទី គ្រប់គ្រងលុយធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យលុយបាត់បង់ ជាដាច់ខាតក្រុមហ៊ុនមានការចាត់ចែងច្បាស់លាស់ចំពោះការគ្រប់គ្រងថវិកាចំណាយដែល គណនេយ្យករបានប្រមូលពីអតិថិជន ឬ បានចំណាយលើចំណាយប្រតិបត្តិការជាដើមហើយការ ដោយធនាគារធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់នូវរបាយការណ៍ចំណូល ធ្វើបែបនេះទើបការគ្រប់គ្រងលុយរបស់ក្រុមហ៊ុនមានភាពច្បាស់លាស់ និងអាចជឿទុកចិត្តបាន។

៣.២.៣ ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន

ចំពោះគណនេយ្យករ ក្រុមហ៊ុនបានបែងចែកការងារជាច្រើនដល់គណនេយ្យករទាក់ទងនឹងការថែរក្សាសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុគណនេយ្យ ការកត់ត្រាសកម្មភាពពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការច្បាប់ និងគាំទ្រដល់ប្រតិបត្តិការក្នុងក្រុមហ៊ុន។

ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺជាតួនាទីដ៏សំខាន់បំផុតរបស់គណនេយ្យករព្រោះថារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាកត្តាដ៏ចាំបាច់បំផុតសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការដំណើរទៅមុខ និង ការវិនិយោគពីសំណាក់អ្នកវិនិយោគនិងអ្នកប្រើប្រាស់ខាងក្រៅ និងឱ្យក្រុមហ៊ុនដឹងពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រុមហ៊ុនថាចំណេញឬខាត។ ដូច្នេះគណនេយ្យករមានតួនាទីដូចខាងក្រោម៖

- ធ្វើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍ចំណេញខាត តារាងតុល្យការ និងរបាយការណ៍សង្ខេបឱ្យទាន់ពេលវេលា។
- រៀបចំរបាយការណ៍លទ្ធផលប្រចាំខែដូចជា ព័ត៌មានលម្អិតប្រាក់ចំណូល និង ចំណាយ ផលប៉ុន្តែប្រាក់បញ្ញើវេលា និង ផលប៉ុន្តែកម្ចី។

ដើម្បីឱ្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយ មានភាពត្រឹមត្រូវនិងច្បាស់លាស់ហើយស្របតាមស្តង់ដារគណនេយ្យគណនេយ្យករមានតួនាទីសំខាន់មួយចំនួនទៀតដូចខាងក្រោម៖

❖ ពន្ធ (Taxation)

នៅក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata តែងតែធ្វើការប្រកាសពន្ធរៀងរាល់ចុងឆ្នាំទៅលើពន្ធចំនួន ដូច្នេះហើយ គណនេយ្យករមានតួនាទីក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍ ដោយធ្វើការគណនារកលទ្ធផលចំណូល និងចំណាយ ដើម្បីយកទិន្នន័យនោះទៅធ្វើការគណនារកទឹកប្រាក់សម្រាប់ធ្វើការប្រកាសពន្ធទៅតាមប្រភេទពន្ធសរុបនីមួយៗដែលបានកំណត់។

❖ ធ្វើផែនការ និងរៀបចំថវិកា (Planning and Budget)

នៅក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata មានការរៀបចំថវិកាដើម្បីទុកសម្រាប់ចំណាយទៅតាមផ្នែកនីមួយៗក៏ដូចជា តម្រូវការផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុនផងដែរ ព្រោះការធ្វើផែនការអាចឱ្យក្រុមហ៊ុនដឹងពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នបានថាចំណេញឬខាត និង ងាយស្រួលក្នុងការចំណាយផ្សេងៗប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ហេតុដូច្នេះ

គណនេយ្យករ មានតួនាទីក្នុងការធ្វើផែនការ និងរៀបចំថវិកាទៅតាមការកំណត់របស់ធនាគារដូចជា ថវិកាសម្រាប់ចំណាយ ទៅលើប្រាក់ខែបុគ្គលិក ថវិកាសម្រាប់ចំណាយទៅលើសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ ថវិកាសម្រាប់ចំណាយទៅលើការបង់ពន្ធ និងរៀបចំថវិកាសម្រាប់ចំណាយទៅលើដំណើរការផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុន។

៣.២.៤ ការរៀបចំរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាតរបស់ក្រុមហ៊ុន

សម្រាប់អាជីវកម្មខ្នាតតូច ទោះបីជាអ្នកមិនត្រូវការខ្ចីទុនបន្ថែមពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុក៏អ្នកនៅតែត្រូវការរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួនសម្រាប់ជួយអ្នកក្នុងការសម្រេចចិត្តក្នុងអាជីវកម្មផងដែរ។ ហិរញ្ញវត្ថុគឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៅក្នុងអាជីវកម្ម ហើយគេប្រើប្រព័ន្ធគណនេយ្យសម្រាប់គ្រងគ្រងទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់របស់អាជីវកម្មនោះ។ របាយការណ៍ចំណេញខាតគឺជារបាយការណ៍មួយសំខាន់បំផុតក្នុងចំណោមរបាយការណ៍ផ្សេងទៀត។ ជាភាសាអង់គ្លេសគេហៅវាថា Income Statement ឬ Profit and Loss Statement។ នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះបង្ហាញអំពីប្រាក់ចំណូល និងចំណាយរបស់អាជីវកម្មមួយហើយទូទាត់គ្នាដើម្បីរកលទ្ធផលចំណេញឬខាតនៅក្នុងប្រតិបត្តិការ អាជីវកម្មនាពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយ(មួយខែ,មួយត្រីមាសឬមួយឆ្នាំ)។

៣.២.៥ ការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន

ការបិទបញ្ជី គឺជាធាតុទិន្នន័យបុគ្គលិកដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលគណនេយ្យដែលផ្ទេរសមតុល្យគណនីបណ្តោះអាសន្នទៅគណនីអចិន្ត្រៃយ៍។ ការបិទបញ្ជីគឺផ្អែកលើសមតុល្យគណនីនៅក្នុងតុល្យភាពនៃការសាកល្បងដែលត្រូវបានកែសម្រួល។ នៅក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata គណនេយ្យករធ្វើការបិទបញ្ជីនៅ រៀងចុងការិយបរិច្ឆេទដោយការបិទបញ្ជីមានបួនជំហានដូចខាងក្រោម៖

- Close Revenue to Income Summary បិទគណនីចំណូល ដោយផ្ទេរសមតុល្យខាងឥណពន្ធចូលទៅក្នុងគណនីលទ្ធផលខាងឥណទាន។
- Close Expense to Income Summary បិទគណនីចំណាយ ដោយផ្ទេរសមតុល្យខាងឥណទានចូលទៅក្នុងគណនីលទ្ធផលខាងឥណពន្ធ ។
- Close Income Summary to Capital បិទគណនីលទ្ធផលដោយផ្ទេរសមតុល្យចូលទៅក្នុងគណនីមូលធនទ្រព្យម្ចាស់ ។
- Close Owner's Draw to Capital បិទគណនី ការដកប្រាក់របស់ហៅកែដោយផ្ទេរសមតុល្យឥណទានចូលទៅក្នុងគណនីមូលធនទ្រព្យម្ចាស់ខាងឥណពន្ធ ។

៣.៣ សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករ ក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart

គណនេយ្យករគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អាជីវកម្មដូចបុគ្គលិកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ អ្នកត្រូវការបុគ្គលិក ដើម្បីគ្រប់គ្រងលុយរបស់អ្នក នៅពេលដែលអាជីវកម្មរបស់អ្នករីកចម្រើន។

គណនេយ្យករមានសារៈសំខាន់ ជាការពិតណាស់ គណនេយ្យករជាផ្នែកមួយមិនអាចខ្វះបានទេ មិនថាជារដ្ឋាភិបាល, អាជីវកម្មខ្នាតតូចឬធំ, អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល, ក្រុមហ៊ុន, សិប្បកម្ម, ... សុទ្ធតែត្រូវការវាព្រោះថាគណនេយ្យករអាចយល់ពី របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Statement) សម្រាប់ធ្វើការកត់ត្រារបាយការណ៍សំខាន់ៗក្នុងក្រុមហ៊ុន ស្អាត ដូចជា៖

ក. របាយការណ៍តុល្យភាព (Balance Sheet/ Statement of Financial Position)

ខ. របាយការណ៍លទ្ធផល (Income Statement/Statement of Financial Performance)

គ. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ (Cash Flow Statement/Statement of Financial Position Change)

ឃ. របាយការណ៍ស្តីពីការប្រែប្រួលមូលធនរបស់ម្ចាស់ហ៊ុន (Statement of Stockholder's Equity Change)

ង. របាយការណ៍សវនកម្ម (Audit Report/Note to Financial Statement)

- បង្កើតរបាយការណ៍ពី Excel, FundEZ និងកម្មវិធីផ្សេងទៀតតាមតម្រូវការរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ជួយនាយកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងកិច្ចការរដ្ឋបាលផ្សេងៗតាមតម្រូវការ ហើយនឹងត្រូវបានចាត់តាំងគម្រោងទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុតាមកាលកំណត់
- ទទួលខុសត្រូវចំពោះតម្រូវការក្រុមហ៊ុន ដូចជាច្បាប់ចម្លង កញ្ចប់ព័ត៌មាន សៀវភៅណែនាំ និងគម្រោងផ្សេងៗទៀតតាមតម្រូវការ
- ជួយរៀបចំសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំ រួមទាំងកាលវិភាគដែលត្រូវការទាំងអស់។
- ធានាថារាល់ឯកសារសមស្របដែលទាក់ទងនឹងមុខតំណែងត្រូវបានរៀបចំ រៀបចំ និងរក្សាទុកក្នុងលក្ខណៈទាន់ពេលវេលា
- ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ និងនីតិវិធីរបស់ភ្នាក់ងារនិងបទប្បញ្ញត្តិទីក្រុងខោនធី រដ្ឋ និងសហព័ន្ធទាំងអស់។
- ចូលរួមការប្រជុំ និងការបណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់តាមតម្រូវការ
គណនេយ្យករនឹងធ្វើការជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៃក្រុមហ៊ុន ហើយនឹងទទួលខុសត្រូវជាចម្បងចំពោះកិច្ចការមួយចំនួនខាងក្រោម ហើយនឹងធ្វើការបម្រុងទុកលើអ្នកផ្សេងទៀតក្នុងក្រុមហ៊ុន ស្មាតដូចជា៖
- ដំណើរការវិក្កយបត្រ/វិក្កយបត្រ A/P ទាំងអស់ ដើម្បីធានាថាការអនុម័តត្រឹមត្រូវ និងឯកសារបម្រុងទុកត្រូវបានទទួលដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍លទ្ធកម្មរបស់ Emerge
- រៀបចំការត្រួតពិនិត្យ A/P រៀងរាល់សប្តាហ៍ និងចែកចាយតាមតម្រូវការ
- ត្រួតពិនិត្យប្រអប់អ៊ីមែលស្នើសុំពិនិត្យ និងដំណើរការសំណើពិនិត្យទាំងអស់ ដោយផ្តល់អាទិភាពលើសំណើ "ប្រញាប់ប្រញាល់" ទាក់ទងនឹងការបំពេញតម្រូវការរបស់អ្នកចូលរួម ដែលអាចជាប្រចាំថ្ងៃ
- រក្សាឯកសារអ្នកលក់ បញ្ជីអ្នកលក់ និងស្ថានភាពលើកលែងពន្ធរដ្ឋ AZ សម្រាប់អ្នកលក់ទាំងនោះ ដោយបំពេញវិញ្ញាបនបត្រសមស្រប និងបញ្ជូនបន្តទៅអ្នកលក់។
- បម្រើជាអ្នកលក់ចម្បង និងទំនាក់ទំនងបុគ្គលិកសម្រាប់ A/P និងពិនិត្យបញ្ហា។ ទទួលខុសត្រូវលើការស្រាវជ្រាវ និងដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ
- សម្របសម្រួលព័ត៌មាន 1099 សម្រាប់អ្នកលក់ទាំងអស់ និងដំណើរការ 1099 ឯកសារនៅចុងឆ្នាំ
- ទទួលខុសត្រូវចំពោះការចែកចាយ និងតាមដានប័ណ្ណឥណទានរបស់ភ្នាក់ងារទាំងអស់ ដោយភ្ជាប់ជាមួយគោលការណ៍
- ពិនិត្យសំណើសំណងទាំងអស់ និងសំណើរបស់បុគ្គលិកផ្សេងទៀតសម្រាប់ភាពត្រឹមត្រូវ និងឯកសារបម្រុងទុកត្រឹមត្រូវ និងការសរសេរកូដ
- ផ្តល់ការបម្រុងទុកសម្រាប់ដំណើរការប្រាក់បញ្ញើធនាគារអេឡិចត្រូនិកនៅតុខាងមុខ
- រៀបចំប្រាក់បញ្ញើតាមធនាគារដោយដៃនៅពេលចាំបាច់ជាសាច់ប្រាក់ ឬនៅពេលដែលប្រាក់បញ្ញើមិនអាចធ្វើឡើងតាមអេឡិចត្រូនិក

- ត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការធនាគារដែលចូលមក និងធានាថាឯកសារបម្រុងទុកត្រូវបានរក្សាទុក ហើយរាល់ការដាក់ប្រាក់ ឬប្រតិបត្តិការ ACH ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីគណនេយ្យជាមួយនឹងការសរសេរកូដត្រឹមត្រូវ។
- ប្រគល់ប្រាក់បញ្ញើដោយដៃទៅធនាគារនៅពេលចាំបាច់
- រៀបចំការផ្សះផ្សាធនាគារ (ជាពិសេសសម្រាប់បុគ្គលិកដែលមិនដាក់ប្រាក់)
- ផ្សះផ្សាគណនីសៀវភៅទូទៅតាមការចាំបាច់
- តាមដាន និងផ្សះផ្សាប្រតិបត្តិការប័ណ្ណអំណោយ និងមូលនិធិបោកអ៊ីតនៅក្នុងកំណត់ហេតុរៀងៗខ្លួន ហើយបង្កើតរបាយការណ៍ប្រចាំខែជាមួយនឹងគណនេយ្យ ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពសម្រាប់អ្វីដែល
- ប័ណ្ណអំណោយ និងមូលនិធិបោកគក់នៅតែមានក្នុងដៃសម្រាប់ប្រើក្នុងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង
- សម្របសម្រួលសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនៃកាតអំណោយជាមួយបុគ្គលិក
- ដំណើរការធាតុទិន្នន័យប្តូរទៀងទាត់ និងប្រតិបត្តិការបញ្ជីឈ្មោះទូទៅផ្សេងទៀត លើមូលដ្ឋានបង្កដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍គណនេយ្យដែលទទួលយកជាទូទៅនិងស្តង់ដារដ្ឋាភិបាល
- ជួយជាមួយនឹងការចេញវិក្កយបត្រ Grant និងការចំណាយលើការស្រាវជ្រាវទាក់ទងនឹងថវិកាកម្មវិធី
- ផ្តល់ការគាំទ្រជាមួយនឹងការបញ្ចូលទិន្នន័យទាក់ទងនឹងការផ្តល់មូលនិធិចូល ដោយភាពជាដៃគូជាមួយនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ តាមតម្រូវការ
- ផ្តល់របាយការណ៍ពីប្រព័ន្ធគណនេយ្យ នៅពេលដែលត្រូវការដោយនាយក ឬអ្នកគ្រប់គ្រង។

ជំពូកទី៤
ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ក្នុងក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បន្តដំណើរជោគជ័យជាង ១៤ឆ្នាំតាមរយៈដំណើរការល្អឥតខ្ចោះ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ក្នុងពេញ - ថ្ងៃទី ១៣ មីនា ២០២៣៖ ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata ដែលជាក្រុមហ៊ុនទូរគមនាគមន៍ឈានមុខគេនៅកម្ពុជា បានប្រារព្ធខួបគម្រប់ ១៤ ឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុនកាលពីខែកុម្ភៈកន្លងមក។ ប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័តមួយនេះបានរំលឹកឡើងវិញពីសមិទ្ធផលរបស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា រួមមានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនចំពោះកិច្ចប្រតិបត្តិការប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីគុណតម្លៃស្នូលរបស់ក្រុមហ៊ុន។

ជាមួយនឹងចក្ខុវិស័យដើម្បីក្លាយខ្លួន ជាទូរគមនាគមន៍លេខមួយនៅកម្ពុជា ភាពជោគជ័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart តែងតែផ្ដោតសំខាន់ក្នុងការចូលរួមចំណែកការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីបង្កើតជាប្រយោជន៍រួមយូរអង្វែង ដល់ប្រជាជន និងសហគមន៍ទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយទំនាក់ទំនង និងដំណោះស្រាយឌីជីថលពេញដោយភាពច្នៃប្រឌិត។

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង

បន្ទាប់ពីធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យករនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ស្ថាត អាស្យាតា កន្លងមកបានស្តែងឱ្យ យើងឃើញនូវចំណុចខ្លាំងរបស់គណនេយ្យករដូចជា៖

- បញ្ចូលទិន្នន័យ បើកប្រាក់ពីឯកសារឥណទានទៅក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ នៅពេលដែលមានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ។
- ចុះបញ្ជីគណនេយ្យ ផ្អែកតាមសក្ខីបត្រស្របច្បាប់។

- បញ្ចូលទិន្នន័យក្នុងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រតាមប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចកើតឡើងប្រចាំថ្ងៃដោយ និងត្រឹមត្រូវតាមប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន។
- ត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នូវរាល់សមតុល្យសាច់ប្រាក់ ដែលមានជាក់ស្តែងជាមួយបេឡាធិការរៀបរៀងនឹងសមតុល្យដែលមានក្នុងបញ្ជីរៀងរាល់ថ្ងៃ។
- ការដាក់ប្រាក់ ឬដកប្រាក់ និងការសងប្រាក់។
- កត់ត្រាប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងប្រចាំថ្ងៃរបស់ក្រុមហ៊ុន៖ កត់ត្រាការលក់ចេញ ការទិញចូល និងចំណាយផ្សេងៗទៀត។
- គ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ៖ ត្រូវមានការកត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់រាល់ពេលមានចំណាយនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- គ្រប់គ្រងចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន ៖ ត្រូវមានការកត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវរាល់ពេលមានចំណូលនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន៖ ត្រូវមើលការខុសត្រូវនិងថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុនឱ្យបានល្អកុំឱ្យមានការបាត់បង់ ឬក៏ខូចខាតដោយប្រការណាមួយ។
- រៀបចំដំឡើងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ គឺត្រូវធ្វើរបាយការណ៍សំខាន់ៗ
- បានត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នូវរាល់សមតុល្យសាច់ប្រាក់ ដែលមានជាក់ស្តែងជាមួយបេឡាធិការរៀបរៀងនឹងសមតុល្យដែលមានក្នុងបញ្ជីរៀងរាល់ថ្ងៃ
- ការចំណាយទៅសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់និងចំណាយផ្សេងៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។
- ការផ្សះផ្សាសាច់ប្រាក់ របាយការណ៍អតិថិជន និងព័ត៌មានទូទៅ។
- មានការគ្រប់គ្រងយ៉ាងហ្មត់ចត់ទៅលើការគ្រប់គ្រងលុយមិនឱ្យមានការបាត់បង់ជាដាច់ខាត
- មានការរៀបចំផែនការ ការរៀបចំថវិកា (Planning and Budget) បានត្រឹមត្រូវ
- មានការធ្វើការបិទបញ្ជីរៀងរាល់ចុងការិយបរិច្ឆេទបានទាន់ពេលវេលានិងច្បាស់លាស់ល្អ។

៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ

ឆ្លងតាមការវិភាគលើចំណុចខ្លាំងលើកតួនាទីរបស់គណនេយ្យករនៅក្រុមហ៊ុន smart Axiata រួចមកយើងក៏ឃើញមានចំណុចខ្សោយមួយចំនួនរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយនេះផងដែរ ដែលមានដូចខាងក្រោម៖

- ការប្រើប្រាស់នូវបច្ចេកវិទ្យា ក៏ដូចជាការប្រើប្រាស់នូវភាសាបរទេសរបស់គណនេយ្យករនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។
- ការកត់ត្រានៅមានភាពយឺតយ៉ាវ ពេលមានប្រតិបត្តិការច្រើន។

ជំពូកទី៥
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

យោងទៅលើលទ្ធផល នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវកន្លងមកលើ ប្រធានបទ «សារៈសំខាន់របស់ គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata » យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា ការអនុវត្តន៍ការងាររបស់ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនគឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន Smart ដែលជាសរសៃឈាមយ៉ាងសំខាន់ បំផុតសម្រាប់ការធ្វើរបាយការណ៍ ការរាយការណ៍ ដែលទាក់ទងនឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន ការយល់ដឹងខ្ពស់អំពីតួនាទីរបស់ខ្លួនដែលត្រូវធ្វើព្រោះក្រុមហ៊ុនបានបែកចែកការងារច្បាស់លាស់និង សមស្របតាមគោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន ធ្វើឱ្យគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនអាចបំពេញតួនាទីយ៉ាងរលូន ទាន់ពេលវេលា និងមានភាពត្រឹមត្រូវ។ ពិតណាស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនគឺជាផ្នែកមួយដែលសំខាន់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម ទូរគមនាគមន៍របស់ Smart Axiata ព្រោះគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនអាចដឹងពីស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនច្បាស់ក្នុងការ បម្រើសេវាដល់អតិថិជន។ ដោយសារតែគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនគឺជាអ្នកដែលកត់ត្រាប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន Smart ដូច្នេះមិនថាការតំឡើងរបាយការណ៍សំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុនដូចជា របាយការណ៍តុល្យការ(Balance Seet) របាយការណ៍លទ្ធផល(Income Statements) របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់(Cash Flow Statements) របាយការណ៍ស្តីពីការបម្រែបម្រួលមូលធនរបស់ម្ចាស់ហ៊ុន(Statement of Stockholder's Equity Chane) និងរបាយការណ៍សវនកម្ម (Audit Report /Note to Financial Statement)។ ទាំងនេះហើយគឺជាភាពសំខាន់ របស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនដែលអាចធ្វើឱ្យគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនមានភាពយល់ដឹងពីការចំណាយ និង ចំណូល របស់ក្រុមហ៊ុន Smart Axiata បានយ៉ាងល្អ និង ធ្វើឱ្យមានភាពរលូនក្នុងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក្នុងកំឡុងពេលក្រុម ហ៊ុនប្រើប្រាស់ទំនើម្បីរកស៊ី ឬវិនិយោគជាមួយក្រុមហ៊ុនដទៃផ្សេងទៀត។

សរុបរួមមកសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនពិតជាធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata មានភាព ល្អប្រសើរប្រកបដោយសុវត្ថិភាពលើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលជាសរសៃឈាមរបស់ក្រុមហ៊ុនយ៉ាងសំខាន់។ មិនតែ ប៉ុណ្ណោះ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនអាចធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនមានសន្ទុះកើនឡើងនូវប្រាក់ចំណេញពីការ ផ្តល់សេវាកម្មពី សំណាក់អតិថិជនទាំងក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេសតាមរយៈការរៀបចំរបាយការណ៍យ៉ាងច្បាស់លាស់របស់ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុន។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវ បកស្រាយ និងសន្និដ្ឋានជុំវិញប្រធានបទ «សារៈសំខាន់របស់ គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata » ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រ ទិន្នន័យចម្បង ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ និង ការវិភាគលើឯកសារផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទ រយៈពេលកន្លងមកនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា សារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យក្នុងក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម Smart Axiata គឺពិតជាធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនមានភាព រីកចម្រើនទាំងអស់នៃផ្នែកគ្រប់គ្រងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងបញ្ជីផ្សេងៗដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុម ហ៊ុនដូចជាការចេញវិក័យបត្រផ្សេងៗ។ ទន្ទឹមនឹងការសិក្សាលើប្រធានបទខាងលើនេះដែរទោះគណនេយ្យក្រុម

មានភាពសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងប៉ុន្តែគណនេយ្យករនៅតែមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនតូចដែលធ្វើការកែលម្អ ដូច្នេះក្រុមយើងខ្ញុំសូមធ្វើការផ្តល់នូវយោបល់បន្ថែមទៅលើចំណុចខ្វះខាតដូចជា៖

- គណនេយ្យករគួរតែមានការចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពាក់ព័ន្ធនឹងភាសាបរទេស និងបច្ចេកវិទ្យា បន្ថែមដើម្បីពង្រឹងស្តង់ដារការងារឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។
- គណនេយ្យករគប្បីបំពេញតួនាទីឱ្យបានទាន់ពេលវេលាជៀសវាងការកកស្ទះនូវការងារ។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

១. <https://www.facebook.com/Ninphusphea9999> ២៩ ០៦ ២០២៤

២. វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: មីក្រូសេដ្ឋកិច្ចវិទ្យា បោះពុម្ពលើកទី៣ (២០១២) ទំព័រទី៦៥

៣. វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: Intermediate Accounting បោះពុម្ពលើកទី១១ (២០២២) ទំព័រទី១៤៩

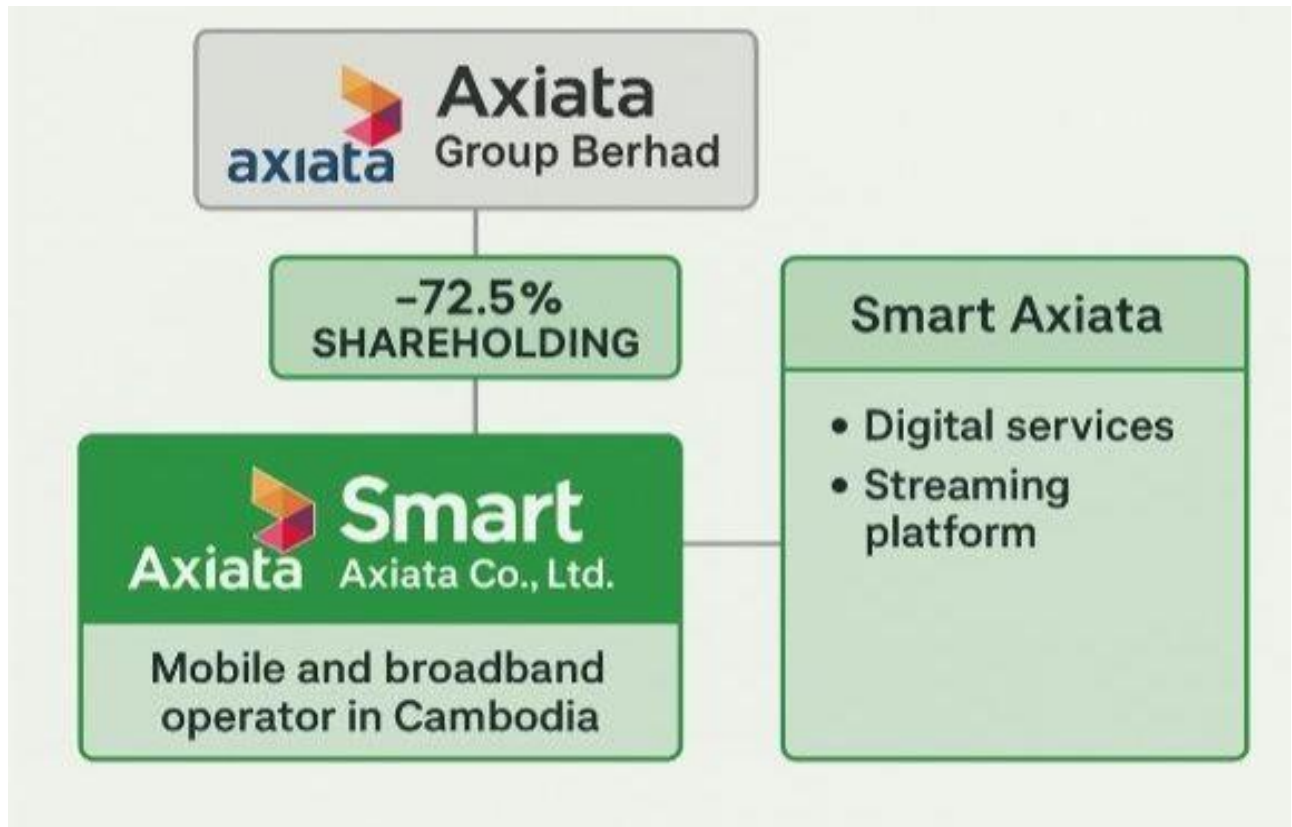
៤. ដកស្រង់ចេញពី [Page សកលវិទ្យាល័យ ហៀលប្រាយ \(Accounting Principle\)](#)

៥. ដកស្រង់ និងបកប្រែចេញពីសៀវភៅ Summa de arithmetica របស់លោក Pacioli ជនជាតិ អ៊ីតាលី

៦. ដកស្រង់ពីវិចិត្រនាក្រមខ្មែររបស់សម្តេចសង្ឃរាជជួនណាត

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ

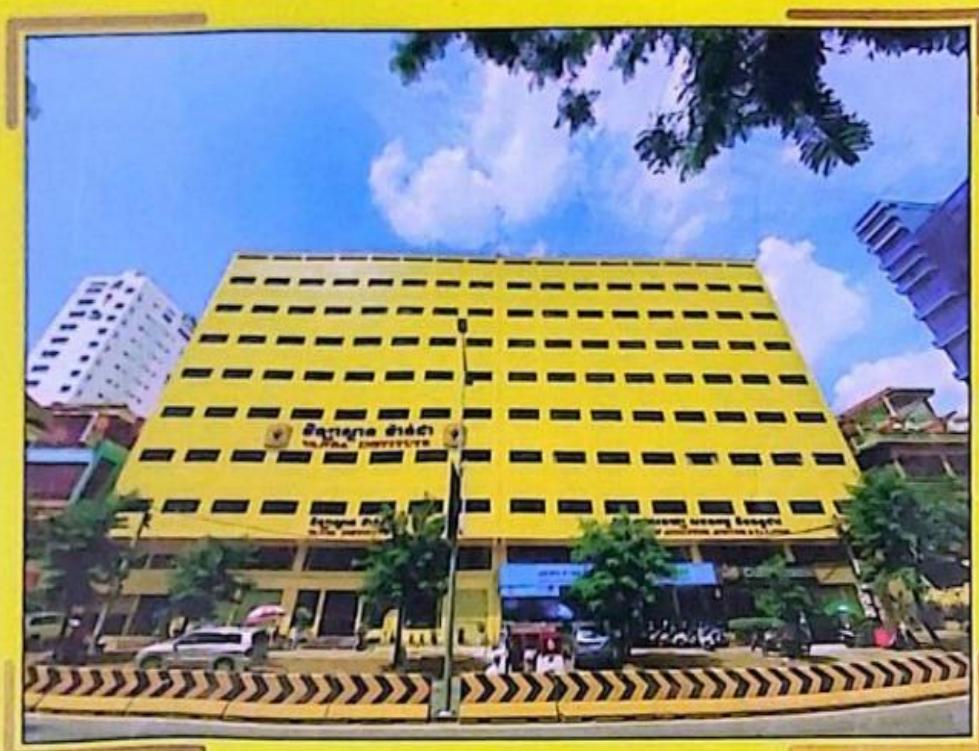

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

VANDA INSTITUTE

ភាគ១

Basic Financial Accounting

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

បោះពុម្ពលើកទី១៣ (២០២២)

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទៃក្នុង